

LUND
UNIVERSITY

Det ”irländska problemet”

- En studie kring Irlands abortlagstiftning

Hanna Stenfelt

Mänskliga rättighetsstudier
Höstterminen 2011

Handledare: Dr. Maria Ericson

Abstract

This essay deals with the problems that women face in Ireland, problems that arise because of the strict abortion laws. Women who deal with unwanted pregnancies must either travel to England to procure an abortion, or proceed with the pregnancy because of their lack of funding. This situation causes a lot of emotional stress for women, aside from the physical and economical problems that can be related to the pregnancy. The essay argues that the reason why women must face this harsh environment is because of a national identity process, where women must meet up to certain notions of what a good woman, mother and catholic is, since they are a symbol of the national identity. Abortion law in Ireland is also strongly connected to the nation's post-colonial history, which has had a great impact on the conception of women, national identity, reproduction and abortion. What this essay explores is that women's right to choose is restricted because of a perceived national interest, and that their rights as human beings therefore have no reason to be neglected.

Innehållsförteckning

Abstract.....	2
Innehållsförteckning.....	3
Förkortningar.....	4
1. Inledning.....	5
1.1. Syfte och frågeställning.....	5
1.2. Avgränsningar.....	6
1.3. Teori.....	6
1.4 Metod och material.....	9
2. Katolicismen på Irland.....	11
2.1. Engelsk kontroll över Irland.....	11
2.2. Katolska kyrkans maktövertagande.....	13
2.3. Katolicismen i det nutida Irland.....	15
3. Abortlagstiftningen då och nu.....	17
4. Nationens identitet – kvinnas kropp.....	22
4.1. Reproduktion och nationell identitet.....	22
4.2. Irländsk identitet och abort.....	26
5. Konsekvenser för kvinnor på Irland – vilka rättigheter kränks?.....	32
5.1. Crisis Pregnancy Agency.....	33
5.2. Human Rights Watch om abortförbudet på Irland.....	35
5.3. FN och det irländska abortförbudet.....	38
6. Slutsats och diskussion.....	40
Referenser.....	43

Förkortningar

CEDAW	Convention on the Elimination of Discrimination Against Women
CEDAW	Committee on the Elimination of Discrimination Against Women
CCPR	Convenant on Civil and Political Rights
CCPR	Committee on Civil and Political Rights
CAT	Convention Against Torture
CAT	Committee Against Torture
HRW	Human Rights Watch
PLAC	Pro-Life Amendment Campaign
HSE	Health Executive Service
EU	Europeiska Unionen
USA	United States of America
CPA	Crisis Pregnancy Agency

1. Inledning

Irland har idag en befolkning på drygt 4,5 miljoner, och hamnade på sjunde plats i FN's lista över mänsklig utveckling 2011¹. Landet har trots det en av de mest strikta restriktioner på abort som finns i världen idag. I Europa finns det endast ett fåtal länder som har en lika hård abortlagstiftning som på Irland. Abort får enligt den irländska konstitutionen endast utföras om det finns en risk för kvinnans liv, och det är i alla andra fall olagligt att utföra en abort inom Irlands gränser. Även i de fall det faktiskt är lagligt att göra abort för kvinnor, så är det många kvinnor som inte får den vård de behöver och har rätt till. Många irländska kvinnor söker sig istället till England och den europeiska kontinenten för att få vård och hjälp med sina oönskade graviditeter. Det kan finnas många anledningar för en kvinna att vilja genomföra abort, så som ekonomiska svårigheter eller hälsorelaterade skäl. Att förbjuda kvinnor att själva bestämma över deras egna kroppar inskränker på deras mänskliga rättigheter. Den irländska staten har försummat sitt ansvar gentemot deras egna medborgare, och nekat kvinnor det stöd och den vård de har rätt till, på grund av upplevda nationalistiska intressen. I denna uppsats kommer det tas upp på vilka olika sätt som kvinnor drabbas utav den strikta lagstiftningen, men stort fokus kommer också ligga på hur det kommer sig att denna lagstiftning existerar överhuvud taget; varför det är så viktigt för Irland att kontrollera den kvinnliga befolkningens reproduktion.

1.1. Syfte och frågeställning

Syftet med denna uppsats är att ta reda på hur föreställningen om den irländska identiteten påverkar kvinnor och deras mänskliga rättigheter. Centralt för förståelsen för detta är den irländska abortlagstiftningen, och hur dess restriktioner underminerar kvinnors rättigheter. De frågeställningar uppsatsen är tänkt att försöka besvara är följande:

- Hur har den den irländska nationens identitet uppkommit?
- Vilket inflytande har den Katolska kyrkan haft på denna identitetsprocess, och på abortlagstiftningens utveckling?
- Hur använder man sig av abortlagstiftning som ett instrument för att förstärka denna irländska identitet?
- Vilken inverkan får detta på kvinnor och hur påverkar det deras rättigheter?

¹ http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/ireland/index_sv.htm (besökt senast 2011-12-29). UN Human Development Report 2011, Statistical Annex, Table 1, p. 127

1.2. Avgränsningar

Uppsatsen kommer inte ta upp huruvida abort i sig är moraliskt rätt eller fel. Syftet med denna uppsats är snarare att undersöka hur kvinnors situation påverkas utav en sträng abortlagstiftning. Jag kommer därmed inte ta ställning i frågan om abort är rätt eller fel ur en moralisk synvinkel med hänvisning till fostrets rätt till liv, utan kommer istället koncentrera mig på de mänskliga rättigheter som påverkar kvinnor, och hur dessa rättigheter kan kränkas. Naturligtvis påverkar de moraliska argumenten hur man förhåller sig till kvinnor och abort, och har ett inflytande på diskursen kring abortfrågan. Även om den moraliska aspekten naturligtvis är viktig för att få en så bred uppfattning om ämnet som möjligt, får det inte plats i denna uppsats. Uppsatsen kommer inte heller att ta upp preventivmedel i någon större utsträckning i denna uppsats, utan kommer att fokusera på abort och abortlagstiftningen. Dock kommer två rättsfall att nämnas där preventivmedel behandlas, just för att bättre kunna illustrera hur diskussionen kring lagstiftning på Irland fördes. Uppsatsen kommer inte heller att behandla något om Nordirland, utan endast om hur det har sett ut och hur det är idag i den irländska republiken. Uppsatsen kommer återge för katolicismens historia på Irland med fokus på 1800-talet. Detta eftersom katolicismen har haft en stor inverkan på befolkningens liv och hur det har utformats, och som också bidragit till de uppfattningar som många irländare har haft och fortfarande har kring moral, kvinnor, reproduktion och abort. Det kapitlet som tar upp katolicismens historia bör ändå uppfattas som en förenklad sammanfattning. Att få plats med hela Irlands historia och vilka roller olika religiösa grupper har haft i utformandet av det nutida Irland kommer inte få plats i denna uppsats, men bakgrunden som återges kommer ändå vara tillräcklig för att förstå den roll som den Katolska kyrkan har spelat i utvecklandet av den irländska identiteten.

1.3. Teori

I denna uppsats använder jag mig av ett flertal olika författare och deras teorier kring nationalitet, identitet, kön och reproduktion. De mest centrala författarna i denna uppsats är Nira Yuval-Davies, Maud Eduards och Ruth Fletcher. Andra författare vars teorier som framkommer i uppsatsen är Lisa Smyth, Tom Inglis, Louise Ryan och Maryann Valiulis.

Maud Eduards är professor vid statsvetenskapliga institutionen vid Stockholms universitet sedan 1996. Hon forskar kring kön och politik, och fokuserar sig ofta på Sverige och Norden. Centrala begrepp för Eduards i hennes forskning är kropp, kön, politik, feministisk teori och demokrati. I

denna uppsats använder jag mig av hennes bok ”*Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*” (2007). Boken handlar till störst del om den svenska utvecklingen för kvinnor i det svenska samhället, men hon tar också upp hur man har använt sig utav kvinnors kroppar i nationalistiska syften. I detta kapitel använder hon sig även utav Irland och EU för att styrka sina teorier² Nira Yuval-Davies är professor i genus och etniska studier och tillhör den juridiska och samhällsvetenskapliga fakulteten vid University of East London. Hennes forskning är inriktad på migration, flyktingar och tillhörighet. Hon har skrivit en mängd böcker som rör ämnen så som nationalitet, rasism, medborgarskap, identitet och genus. I denna uppsats används hennes bok ”*Gender and nation*” (1997), där hon skriver om hur kön och nation förhåller sig till varandra. I denna uppsats används hennes teorier från boken kring reproduktion och hur man skiljer på män och kvinnors roller inom nationen, och hur man genom denna process fråntar kvinnor rätten att bestämma över sig själva.³ Ruth Fletcher undervisar i juridik på Keele University på Irland. Hon har forskat i kön, sexualitet och juridik. Hon har skrivit om abort och reproduktiva rättigheter för kvinnor, och hon arbetar som rådgivare åt *Doctors for choice*. Här används hennes artikel ”*Post-colonial fragments: representations of abortion in irish law and politics*” (2001). Här argumenterar hon för hur kolonialismen har haft en inverkan på den irländska lagstiftningen och politiken när det gäller abort. Hon menar att det postkoloniala Irland starkt förknippar en *pro-life* hållning med sin nationella identitet.⁴

Lisa Smyth undervisar i sociologi på Queens University i Belfast. Hennes senaste bok som är med i denna uppsats, ”*Abortion and nation: the politics of reproduction in contemporary ireland*” handlar om könsrelaterad politik som utgörs av den nationella identiteten.⁵ Louise Ryan tillhör hälso- och samhällsvetenskapliga institutionen vid Middlesex University i London. Hennes huvudområden är migration, kön, etnicitet, identitet och religion. Hon har medverkat i boken ”*Ireland beyond boundaries: mapping irish studies in the twenty-first century*” med kapitlet ”*A Decent Girl Well Worth Helping: Women, Migration and Unwanted Pregnancies*”. Kapitlet handlar om den migration

2 Se Nationalencyklopedin; <http://www.ne.se/maud-eduards> och Stockholms Universitets hemsida; http://www.statsvet.su.se/homepages/maud_eduards.htm (besökt senast 2011-12-29). Eduards, Maud, *Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*, Atlas, Stockholm, 2007

3 Se Umeå Universitet på <http://www.ucgs.umu.se/forskning/gaster/nira-yuval-davis/> och University of East London på <http://www.uel.ac.uk/lss/staff/nirayuval-davis/> (besökt senast 2011-12-29). Yuval-Davis, Nira, *Gender & nation*, Sage, London, 1997

4 Se Keele University på <http://www.keele.ac.uk/law/staff/academicstaff/ruthfletcher/> (besökt senast 2011-12-29). Fletcher, Ruth, *Post-colonial Fragments: Representations of Abortion in Irish Law and Politics*, Journal of Law and Society Vol. 28, 2001

5 Se Queens University på <http://www.qub.ac.uk/schools/SchoolofSociologySocialPolicySocialWork/Staff/AcademicStaff/LisaSmyth/> (besökt senast 2011-12-29). Smyth, Lisa, *Abortion and nation: the politics of reproduction in contemporary Ireland*, Ashgate, Aldershot, Hants, England, 2005

till England som uppstått på grund utav den strikta lagstiftning som finns på Irland, och vilka begränsningar detta har orsakat för kvinnor.⁶ Tom Inglis undervisar på University College Dublin, där han arbetar som professor i sociologi. Hans huvudområden inom forskning är identitet, sekularisering och det moderna Irland. Han medverkar också i boken ”*Ireland beyond boundaries: mapping Irish studies in the twenty-first century*” (2007) med sitt kapitel ”the Religious Field in Contemporary Ireland: Identity, Being Religious and Symbolic Domination”. I kapitlet tar han upp hur identitetsskapande inom Irland är starkt sammankopplat med katolicism.⁷ Maryann Valiulis arbetar på Trinity College Dublin, på genus och kvinno-studier. I hennes antologi ”*Gender and power in Irish history*” medverkar hon själv med kapitlet ”Virtuous mothers and dutiful wives: the politics of sexuality in the Irish free state”. Kapitlet tar upp hur den goda modern och kvinnan skulle vara på Irland under 1900-talet.⁸

Författarna tar på olika sätt upp hur sociala konstruktioner såsom identitet, nationalitet, religionstillhörighet och kön samverkar med varandra för att skapa den speciella samhällsstruktur som finns på Irland. Detta tillsammans betyder att kvinnor och män förväntas inneha vissa roller i samhället, där kvinnors frihet begränsas till den uppfattning som finns om hur och vad en god kvinna är. Denna uppfattning är också starkt kopplat till kvinnors reproduktion, i så stor omfattning att det anses nödvändigt att kontrollera kvinnors reproduktionsförmåga både politiskt och juridiskt. Texterna tar upp olika delar utav denna identitetsprocess och hur den påverkar kvinnor, både innanför och utanför Irlands gränser. De tar också upp olika faktorer såsom religion och nation som är bidragande till den situation som finns på Irland idag. Det skapar en bred bild över hur och varför lagstiftningen har utvecklats så som den har gjort och varför den inställning till abort som finns hos befolkningen på Irland har varit så utsträckt som den har varit genom åren. Yuval-Davies har en ganska grundläggande teori kring reproduktion, kontroll och identitet, och detsamma skulle kunna sägas om Eduards. Smyth och Ryan arbetar vidare med dessa teorier och applicerar dem mer grundligt på det irländska klimatet. Fletcher, Inglis och Valiulis kopplar ihop den nutida lagstiftningen med den historia bakgrund som finns på Irland och hur Irland har utvecklat sin identitet i förhållande till olika händelser och uppfattningar om sitt förflutna.

⁶ Se Middlesex University på http://www.mdx.ac.uk/aboutus/staffdirectory/Louise_Ryan.aspx (besökt senast 2011-12-29). Ryan, Louise, A Decent Girl Well Worth Helping: Women, Migration and Unwanted Pregnancies, Harte, Liam and Whelan, Yvonne, (red.) *Ireland beyond boundaries: mapping Irish studies in the twenty-first century*, Pluto, 2007

⁷ Se University College Dublin på <http://www.ucd.ie/sociology/staff/profiles/proftominglis/research/> (besökt senast 2011-12-29). Inglis, Tom, the Religious Field in Contemporary Ireland: Identity, Being Religious and Symbolic Domination, Harte, Liam and Whelan, Yvonne, (red.) *Ireland beyond boundaries: mapping Irish studies in the twenty-first century*, Pluto, 2007

⁸ Se Trinity College Dublin på <http://www.tcd.ie/cgws/staff/mvliulis.php> (besökt senast 2011-12-29). Valiulis, Maryann Gialanella, Virtuous Mothers and Dutiful Wives: the Politics of Sexuality in the Irish Free State, Valiulis, Maryann Gialanella (red.), *Gender and power in Irish history*, Irish Academic Press, Dublin, 2009

1.4. Metod och material

Uppsatsen undersöker vilken inverkan abortlagstiftning har haft på irländska kvinnors situation, och i vilken mån lagstiftningen har inskränkt på deras mänskliga rättigheter. Uppsatsen studerar också till varför denna lagstiftning uppkommit och hur den är kopplad till en nationell identitetsprocess. En redogörelse för hur en nationell identitetsprocess påverkar kvinnor och deras reproduktiva rättigheter utförs därefter. Sedermera analyseras och diskuteras alltså förhållandet mellan den nationella identitetsprocessen inom Irland med kvinnors mänskliga rättigheter.

Det primärmaterial som använts är '*Constitution of Ireland från 1937*', som gäller än idag, '*Offences Against a Person Act*' från 1861 och '*Regulation of Information (Services Outside the State For Termination of Pregnancies) Act*' från 1995. Två rättsfall som berör abortförbudet på Irland finns också med. Det första A.G. v. X var ett rättsfall som togs upp på Irland medan det senare, A, B and C v. Ireland togs upp i Europadomstolen. Även The Universal Declaration of Human Rights från 1948, och rapporter ifrån CEDAW, CCPR och CAT används för att få en återkoppling till de mänskliga rättigheterna. Det sekundärmaterial jag använt mig utav främst är Nira Yuval-Davis '*Gender and nation*', Maud Eduards '*Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*' som även innehåller ett kapitel om den irländska reproduktionspolitiken, Ruth Fletchers '*Post-colonial Fragments: Representations of Abortion in Irish Law and Politics*'. Jag har även använt mig av ett flertal artiklar och böcker, så som Lisa Smyths '*Abortion and nation: the politics of reproduction in contemporary Ireland*', Tom Inglis '*the Religious Field in Contemporary Ireland: Identity, Being Religious and Symbolic Domination*', Louise Ryans '*A Decent Girl Well Worth Helping: Women, Migration and Unwanted Pregnancies*' och Maryann Gialanella Valiulis '*Virtuous Mothers and Dutiful Wives: the Politics of Sexuality in the Irish Free State*'. För att få en övergripande bild utav kvinnors situation används även en HRW-rapport från 2010; '*A state of isolation: access to abortion for women in Ireland*', och en CPA-rapport från 2011. Annat material som används är Tom Inglis '*Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*', Alyssa Bests '*Abortion Rights along the Irish-English Border and the Liminality of Women's Experiences*', Mary Gilmartin & Allen White's '*Medical Tourism: Ireland, Abortion and Mobility Rights*', Katherine Side's '*Irish women hope for luck*' och statistik från UN Development Report från 2011.

Det material som finns i uppsatsen har valts ut för att ge en så grundläggande bild som möjligt över abortlagstiftningens utveckling och effekter. Urvalet har skett efter vad som bäst lämpade sig till att kunna svara på frågeställningen. Naturligtvis måste vissa avgränsningar göras för att kunna hålla sig

inom arbetes ramar, men jag har försökt få med det material som är essentiellt för att förstå hur lagstiftningen har uppkommit och hur den motarbetar kvinnors rättigheter.

För att få en bättre bild av min egen position i förhållande till abortfrågan kan jag rekommendera Judith Jarvis Thomson's "*A Defence of Abortion*" (1971) om man är intresserad av just den moraliska aspekten av aborter.⁹ Där försvarar hon abort i de fall en kvinna har blivit våldtagen eller där det finns risk för hennes liv och hälsa.

⁹ Thomson, Judith J., *A Defense of Abortion*. *Philosophy and Public Affairs* 1:1 (Autumn 1971): 47-66

2. Katolicismens utveckling på Irland

För att kunna förstå hur den irländska identiteten utvecklats är det väsentligt att veta något om landets katolska bakgrund. Katolicismen på Irland har genomgått stora förändringar under de senaste århundradena. Den Katolska kyrkan gick från att vara underkuvade av den engelska staten där katoliker utsattes för förtryck till att vara ett dominerande maktblock på Irland. Kyrkan har haft ett stort inflytande på människor och deras livsval, ett inflytande som har funnits på Irland i flera århundraden, och som trots hårda prövningar och motstånd utifrån endast har vuxit sig starkare under tiden. Den Katolska kyrkan fick en ökad kontroll över de irländska medborgarna och lyckades enligt Tom Inglis få ett moraliskt monopol på hur en god irländare bör bete sig.¹⁰ Inglis beskriver denna utveckling som den katolska kyrkan på Irland haft, från att ha varit förtryckt till ett maktblock som tryckte på ett övergivande av det personliga och individuella intresset till förmån för familjen och samhället. Inglis har inte tolkat den katolska kyrkan utifrån människors tro på en övernaturlig kraft, utan som en byråkratisk organisation som inte grundar sig på frivillig hjälp utan på dominerande och som genom allianser med andra försöker förbättra sin egen situation.¹¹

2.1. Engelsk kontroll över Irland

Den brittiska närvaron på Irland kan spåras tillbaka ända till 1100-talet. Protestantismen blev så småningom den officiella religionen medan katolicismen fungerade som en motståndskraft gentemot det engelska styret. Som i ett led att kontrollera landet och irländarna lät den engelska staten under 1600-talet protestantiska engelsmän och skottar komma till ön och ta över stora landstycken. Detta ledde till att det var en protestantisk överklass som ägde marken som irländska bönder brukade.¹² Katoliker blev behandlade som en andra klassens medborgare utav den protestantiska befolkningen på Irland och den engelska överheten. Politiken styrdes av protestanterna, som under slutet av 1600-talet introducerade strafflagarna (the penal laws). Dessa lagar riktade sig främst mot katoliker, och exkluderade dem från att hålla offentliga tjänster, sitta i parlamentet eller ha en karriär inom juridiken. Deras rätt till ägande ålades stora restriktioner, och de var inte längre tillåtna att utbilda sig och utöva sin religion som tidigare. Dessa lagar riktade sig också i viss mån till protestanter som hade en annan religiös tillhörighet än den officiella

10 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, pp. 95-98

11 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, pp. 215-221

12 Ericson, Maria 2001. *Reconciliation and the Search for a Shared Moral Landscape: An exploration based upon a study of Northern Ireland and South Africa*, Peter Lang, Frankfurt am Main, p. 135

statskyrkan.¹³ Detta försatte katolikerna i en position där de ständigt var tvungna att underställa sig de villkor som var utsatta av denna lagstiftning, och som innebar ytterliggare en ökning i klasskillnaderna mellan protestanter och katoliker. Den engelska staten utförde en registrering av alla präster och biskopar tillhörande den katolska kyrkan på Irland, och förbjöd en fortsatt utbildning utav dessa.¹⁴ Man fråntog de irländska katolikerna möjligheten att utbilda sina barn, varken genom att själv utbilda dem, eller att skicka dem till en utomlands belägen skola. De hade inte heller möjlighet att själv utbilda sig, och katolska irländare fick inte delta i en universitetsutbildning.¹⁵ Förhoppningen hos den engelska staten var att man skulle kunna ”utrota” katolicismen på Irland, detta till trots att tre fjärdedelar utav befolkningen var katolsk. Inglis beskriver situationen som en demoraliserande process av katoliker. Irländarna var enligt engelsmännen underutbildade och ociviliserade, och kunde därmed endast mobilisera sig till en potentiellt farlig folkmassa för att protestera mot behandlingen de tilldelades, men de kunde inte styra upp en organiserad revolution mot överheten. Genom denna demoraliseringsprocess, och genom att särskilja protestanter och katoliker, eliminerade England alltså möjligheten för irländarna att kunna göra uppror mot deras kontroll.¹⁶ I början av 1800-talet hamnade Irland under det brittiska parlamentets kontroll, genom 'Act of union 1801'.¹⁷

Anledningen till varför Irland var av så stort kolonialt intresse för England var på grund av landets position i förhållande till England menar Inglis. Irland var en strategisk svag punkt för England rent militärt, eftersom det låg så pass nära England, men ändå var tudelat av vatten, något som utsatte England för hot ifrån både Spanien och Frankrike. De kände sig helt enkelt tvungna att underkuva invånarna för att behålla kontroll över det område som gjorde engelsmännen utsatta påstår Inglis. Inglis menar att engelsmännen ansåg att irländarna var var otyglade och rebelliska, och de tidigare försök att underkuva dem genom bestraffning och lagar hade misslyckats. Under slutet av 1700-talet och under 1800-talet startade England istället statligt finansierade skolor för att ”protestantisera” irländska barn. Tanken var att man skulle skilja barnen från föräldrarna, med motiveringen att detta skulle rädda dem både själsligt (genom att sluta med vad de protestantiska prästerna ansåg vara avgudadyrkan) och kroppsligt (genom att lära barnen om sådant arbete de kunde vara till nytta i). Dessa skolor, som var tänkta att skydda barnen från deras utmålet

13 Ericson, Maria 2001. *Reconciliation and the Search for a Shared Moral Landscape: An exploration based upon a study of Northern Ireland and South Africa*, Peter Lang, Frankfurt am Main, p. 136

14 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, pp. 95-110

15 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, pp. 100-103

16 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, pp. 95-110

17 Ericson, Maria 2001. *Reconciliation and the Search for a Shared Moral Landscape: An exploration based upon a study of Northern Ireland and South Africa*, Peter Lang, Frankfurt am Main, p. 136

omoraliska föräldrar, blev aldrig populära och utsattes för mycket förlöjligande enligt Inglis.¹⁸

Den brittiska staten började inse att man inte kunde kuva irländarna genom att förfölja dem, och att flertalet utav befolkningen inte skulle omvända sig till protestanter. Man började istället vända sig till det högre katolska prästerskapet för att komma fram till en lösning på hur man skulle få ordning på vad man ansåg vara de ociviliserade irländarna som man fortfarande såg som en risk, och en befolkning som man hade behov av att kontrollera. Den engelska staten började få inställningen att det viktigaste var att få ordning på potentiella upprorsmakare som kunde hota den engelska närvaron på Irland, och inte vem som såg till att denna ordning tillkom menar Inglis. Det katolska prästerskapet blev en viktig allierad för England i moraliseringsprocessen av Irland och prästerskapet hjälpte alltså till att förhindra ett väpnat uppror mot det engelska styret.¹⁹ Detta i sin tur ledde till att de lagar som bestraffat katoliker i början av 1700-talet nu mot seklets slut avskaffades och ersattes med andra former av lagstiftning med en mildare attityd gentemot katoliker. Mellan 1762 och 1793 införde man istället ett flertal olika *Catholic Relief Act* och *Catholic Emancipation Act*, vilket innebar att det inte längre fanns lika stora restriktioner för katoliker längre, bland annat när de gällde utbildning.²⁰ Engelsmännen ville efter detta återigen tillåta att katolska biskopar och präster skulle få utbildas, dessutom med statligt finansierat stöd, med tillägget att engelsmännen själva skulle ha kontroll över de som valdes. Inglis menar att detta skapade en maktkonflikt där den engelska staten och den Katolska kyrkan i Rom försökte få kontroll över det katolska prästerskapet på Irland. Dessa allierade sig istället med medelklassen, vilket gjorde att de irländska katolikerna blev en allt starkare politisk makt på Irland. Det tidigare försöket från engelska statens håll att eliminera katolicismen genom att förtrycka den institutionaliserade kyrkan på Irland fungerade inte, och hade istället motsatt effekt, där den uppkomna katolska medelklassen samarbetade med det katolska prästerskapet mot den engelska staten.²¹

2.2. Katolska kyrkans maktövertagande

Katolska kyrkan började successivt ta över ansvaret för de katolska barnen och deras utbildning från den engelska staten och den protestantiska kyrkan. Den engelska staten lämnade över sitt ansvar, och sina bidrag, till den katolska kyrkan för att de skulle övervaka utbildningen. Under 1800-talets

18 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, pp. 95-110

19 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, pp. 110-116

20 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, p. 113

21 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, pp. 110-116

början lyckades man alltså etablera ett katolskt skolsystem. Denna kontroll innebar till slut ett krav på utbildningens innehåll; lärarna skulle både vara upplärda och lära ut i enlighet med den katolska tron, och alla skolböcker skulle vara godkända av biskopen som fanns i de specifika områden där skolorna låg. Effekten av skolsystemet, enligt Inglis, blev en ekonomisk inkomst för det katolska prästerskapet som de hade full kontroll över, och ett förstärkande av barriärerna mellan den katolska och protestantiska tron.²²

Att utbilda sina söner till präster var kostsamt, och endast något rikare bönder hade råd att skicka iväg sina söner, och hade anseende att tjäna på det hela. Därmed skedde ett skifte, som tog sin början i 1800-talets begynnelse, i vilken grupp som tillhörde stommen av den katolska tron på Irland från urbana handelsmän till landsbygdens bönder. Enligt Inglis användes prästerna till det som ansågs lika nödvändigt som föda för katolikerna: giftermål, dop, begravningar och mässa. Så den delen av befolkningen som inte tillhörde överklassen av de katolska irländarna bidrog till prästernas försörjning genom att anlita deras tjänster i sådana ärenden, medan mer välbärgade katoliker använde sina pengar till att stödja projekt för byggandet av nya kyrkor. Det byggdes kyrkor, munk- och nunnekloster, skolor, sjukhus och andra faciliteter som försörjdes av den katolska församlingen.²³ Nunnorna började under 1800-talet organisera sjukvård av och för katoliker, som även fattiga människor hade tillgång till. På så sätt kunde patienter få den vård de behövde, med de religiösa ceremonier som hörde till deras tro.²⁴

Katolska kyrkan vann slaget om den moraliska kontrollen över det irländska folket. Befolkningen ökade kraftigt på Irland, och 1821 var befolkningen dubbelt så stor som i England. Förutom att England varit oroliga för att denna stora befolkning skulle vända sig mot dem och starta upp ett uppror mot dem, var även irländarna själva bekymrade över befolkningsmängden. Man började lyssna till kyrkans råd om avhållsamhet och celibat för att kunna kontrollera storleken på sina egna familjer, för att kunna ha råd att försörja sig själva och få en anständig levnadsstandard.²⁵ Inglis anser att det var modern som blev länken mellan kyrkan och individen, det var modern som tog med sig den nya moralen från kyrkan och skolan in till hemmen. Det var modern som förde vidare de kulturella och sociala traditioner som tillhör katolicismen, med stöd av prästen, in i familjelivet.²⁶ Alliansen mellan mödrar och präster innebar att mödrar kunde få moralisk makt ifrån kyrkan medan

22 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, pp. 121-125

23 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, pp. 116-121

24 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, pp. 125-128

25 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, pp. 166-168

26 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, pp. 187-189

kyrkan kunde få kontroll över kvinnorna och deras liv. De influerade och kontrollerade synen på människors, och speciellt kvinnors, sexualitet, hur den skulle utövas och när.²⁷ Inglis nämner också att Irland under medeltiden blev centrum för utvecklandet av botgörelse. Förhållandet mellan prästen och den enskilde bekännaren blev starkare, och prästen ökade sin kontroll över dessa, och därmed ökades också skulden och skammen. Detta system var också till för att kontrollera människors sexvanor, enligt Inglis, och kan därmed ha betydelse för hur människors uppfattar sina egna rättigheter gentemot deras religiösa och moraliska ansvar.²⁸

2.3. *Katolicismen i det nutida Irland*

1921 delades den irländska ön upp i två delar: Nordirland och den irländska republiken. Nordirland var fortfarande kopplat till England medan den irländska republiken strävade efter självständighet. Republiken i söder identifierade sig starkt med katolicismen, medan man ansåg att Nordirland tillhörde de protestantiska britterna. Denna delning fick ytterligare betydelse för den irländska identiteten, speciellt när det man kallade den andra delningen av Irland skedde på 1980-talet, ett ämne som kommer tas upp längre fram i uppsatsen.²⁹

Det finns en stark religiös identitet på Irland, och en undersökning från 2002 visar att 88% av befolkning ansåg sig vara katoliker, en siffra som hade hållit sig stabil de senaste årtiondena. Trots detta har det skett en minskning i efterföljandet av traditionella, vardagliga ceremonier. 1973 besökte 91% av de irländska katolikerna mässan varje söndag, medan endast 50% gjorde detsamma 2003.³⁰ De har ändå haft en mycket högre andel människor som går i kyrkan på Irland än i andra katolska länder i Europa. De hade också, till skillnad från andra europeiska länder som har en mer individbaserad moraletik där individen har det största ansvaret, en större tilltro till kyrkan och dess regler. Kyrkan är den främsta källan till moraliska regler och de efterföljs därefter.³¹ Att vara en god katolik har betydelse för kampen om (politisk) makt i det irländska samhället.³² I sin bok från 1986 hävdade Inglis att tron på ett liv efter döden och himmel & helvete inte är lika stor i samma utsträckning som irländarna går i kyrkan och närvarar vid mässan. I en undersökning han hänvisar

27 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, pp. 212-214

28 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, p. 130

29 Fletcher, Ruth, *Post-colonial Fragments: Representations of Abortion in Irish Law and Politics*, *Journal of Law and Society* Vol. 28, 2001, pp. 576-577

30 Inglis, Tom, *The Religious Field in Contemporary Ireland: Identity, Being Religious and Symbolic Domination*, Harte, Liam and Whelan, Yvonne, (red.) *Ireland beyond boundaries: mapping Irish studies in the twenty-first century*. Pluto, 2007, pp. 123-124

31 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, pp. 31-32

32 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, p. 11

till visar det sig att nio utav tio närvarade vid mässan varje söndag, medan endast hälften trodde på helvetet. En liknande undersökning utfördes på studenter två år senare, där 8 utav 10 närvarade vid mässan varje söndag, medan drygt hälften utav studenterna trodde på himmelen så var det bara en femtedel som trodde på helvetet. Därför kan inte viljan att rädda sin själ, eller rädslan för att den ska gå förlorad, vara motivet till varför så många irländare är utövande katoliker enligt Inglis. Att vara en anhängare till den Katolska kyrkan på Irland har inte enbart religiösa motiv, utan även politiska, sociala och ekonomiska. På grund av detta har kyrkan inte bara kontrollen över enskilda individer och deras val, utan även vad staten, politiska partier och andra organisationer inom nationen gör och säger.³³ Den Katolska kyrkan fortsatte även efter frigörelsen från England att ha kontroll över skola, religion och hälsovård. De hade tillgång till alla katolikers välmående, och därmed också deras moraliska disciplinering. Detta, menar Inglis, ledde till att irländarna blev sådana trogna anhängare till den Katolska kyrkan, eftersom kyrkan hade en sådan makt över deras sociala liv.³⁴

Inglis menar att även om man utger sig för att kämpa för ett mål som inte har någonting med ens egen vinning att göra, handlar det ändå om att få mer makt och kontroll över andra, för att förhindra att andra människor får makt över en själv. Enligt Inglis har detta fungerat på tre olika sätt inom den katolska kyrkan. Genom ägnade kan man ha kontroll över andra människor eftersom man har en stark ekonomi. Genom att inneha en politisk nyckelroll inom en organisation kan man också ha kontroll över människor, och ju högre upp man är, desto mer är sannolikheten att de lyder en. Och till sist, genom att få andra människors vördnad och respekt, genom att uppfattas av att vara av god moralisk karaktär får du överhanden och på det viset också möjligheten att styra över andra människor. Denna form av kontroll kan kopplas ihop med den katolska kyrkan och dess institutioner. Detta, menar Inglis, är anledningen till varför människor fortfarande, även om de inte har den religiösa uppfattningen att de kommer bli bestraffade i livet efter detta, är anhängare till kyrkan: att uppnå sina egna mål och få kontroll över andra människor.³⁵ Med sitt moraliska monopol lyckades kyrkan förhindra och kontrollera diskurser för andra maktblock, såsom staten, politiska partier och nationella organisationer.³⁶ Så även om människor på Irland nuförtiden börjar utforma sin egen moral, har kyrkan ändå en stor makt över andra människor och vad de tycker och gör.³⁷

33 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, pp. 63-64

34 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, pp. 33-34

35 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, pp. 63-64

36 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, pp. 93-94

37 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, pp. 215-221

3. Abortlagstiftningen då och nu

Innan Irland blev självständigt 1921 så gällde samma abortlagar på Irland som i resten av Storbritannien. 'Offences Against the Person Act 1861' gjorde gällande att kvinnor inte fick abortera foster vid en graviditet, varken genom ett medicinskt eller kirurgiskt tillvägagångssätt. Lagen uttryckte också ett förbud mot att andra människor hjälper kvinnor att utföra en abort eller tillgodoser kvinnor med möjligheten att utföra en abort. Om man blev påkommen med detta kunde straffet bli fängelse ända upp till två år, både för kvinnan som aborterade sitt foster och för en potentiell medhjälpare.³⁸ Denna lag fortsatte att gälla även efter att Irland blivit självständigt. 1968 blev abortlagstiftningen på England mycket mildare i och med att 'Abortion Act 1967' trädde i kraft. Denna förändring i engelskt lagstiftning fick stor betydelse för kvinnor på Irland, som nu sökte sig till England för att kunna utföra aborter.³⁹

1981 startades en kampanj kallad PLAC (*Pro-Life Amendment Campaign*) för att fostrets rätt till liv skulle inskrivas i den irländska konstitutionen, och på så vis ha ett ännu starkare rättsligt skydd, då man inte skulle kunna ändra denna status som tilldelades fostret genom ett domstolsbeslut, utan endast genom en folkomröstning.⁴⁰ Året innan hade 3.500 kvinnor åkt över till England för att utföra en abort. Kampanjen startades precis innan ett omval i parlamentet, och efter två veckor hade man fått löften från flera olika partier om att en folkomröstning skulle hållas.⁴¹ Enligt vissa skulle detta kunna bero på att man var rädd för att bli ett alltför liberalt land nu när Irland gått med i EU 1973.⁴² Många andra europeiska länder hade mycket friare abortlagstiftning och man ville förhindra att detsamma skedde med den irländska lagstiftningen. Detta som i ett led att behålla sin irländska identitet gentemot de andra EU-länderna, då framförallt England.⁴³ En annan teori var att man var orolig för vad som skett med USAs lagstiftning och de rättsfall som öppnat upp för en liberalare politik angående abort. Man hade både på Irland och i USA haft liknande rättsfall kring rätten till privatliv och användandet av preventivmedel, där det i båda fallen blivit dömt till fördel för kvinnor att själva styra sina val. I USA hade också det berömda Roe v. Wade-fallet lett till att det instiftats

38 Offences Against the Person Act 1861 Section 58-59, Smyth, Lisa, *Abortion and nation: the politics of reproduction in contemporary Ireland*, Ashgate, Aldershot, Hants, England, 2005, p. 6

39 Abortion Act 1967, Smyth, Lisa, *Abortion and nation: the politics of reproduction in contemporary Ireland*, Ashgate, Aldershot, Hants, England, 2005, p. 9

40 Smyth, Lisa, *Abortion and nation: the politics of reproduction in contemporary Ireland*, Ashgate, Aldershot, Hants, England, 2005, pp. 6-11

41 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, pp. 80-82

42 Se http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/ireland/index_sv.htm (besökt 28/12 2011).

43 Best, Alyssa, *Abortion Rights along the Irish-English Border and the Liminality of Women's Experiences*, *Dialectical Anthropology*, 2005, 29, pp. 423-437

en friare abortlagstiftning i ett flertal stater, där man ansåg att kvinnan hade rätt till privatliv och därmed skulle få välja själv om hon ville göra abort eller inte. Man var rädd för att denna utveckling då också skulle ske på Irland, och var därför mån om att få fostrets rätt till liv inskrivet i konstitutionen.⁴⁴

Kampanjen öppnade upp för en hetsig debatt inom Irland.⁴⁵ Både läkarkåren och advokatåren blev splittrade i frågan. Det fanns olika anledningar till varför ett 'ja' eller ett 'nej' ansågs vara dåligt. Bland annat så var man rädd för att ett 'ja' kunde få striktare konsekvenser än vad man tänkte sig, och läkare och advokater skulle tvingas göra hårdare bedömningar än vad som var nödvändigt när kvinnor försökte få tillstånd för en abort. En annan rädsla var att ett 'nej' skulle innebära en vinst för abortivrarna och lämna möjligheter för att lagen skulle kunna ändras mot en friare tillgång till abort.⁴⁶ Den sjunde september 1983 hölls en folkomröstning i frågan, där drygt hälften av befolkningen deltog. Förslaget att införa fostrets rätt till liv i konstitutionen vann omröstningen med två tredjedelar av rösterna, och blev därmed inskrivet i konstitutionen en månad senare, den sjunde oktober 1983. På landsbygden var antalet ja-röster högre än på urbana områden av Irland, speciellt medelklassområden. Fem sådana medelklassområden i Dublin röstade ner förslaget.⁴⁷ Texten som lades in i konstitutionen följer som sådant:

*”The State acknowledges the right to life of the unborn and, with due regard to the equal right to life of the mother, guarantees in its laws to respect, and, as far as practicable, by its laws to defend and vindicate that right.”*⁴⁸

Detta innebar alltså att fostrets rätt till liv vägde över kvinnas rätt att bestämma över sin egen kropp, och till hennes hälsa, förutom i de fall där det fanns en substantiell risk för kvinnas eget liv. En följd utav lagstiftningen, förutom att det blev konstitutionellt förbjudet att göra abort, var att även information kring abort blev kriminaliserat, vilket fick en stor påverkan på kvinnors kunskap om deras möjligheter att ta sig till England för att utföra en abort där.⁴⁹ Effekten av folkomröstningen

44 Smyth, Lisa, *Abortion and nation: the politics of reproduction in contemporary Ireland*, Ashgate, Aldershot, Hants, England, 2005, pp. 8-9. Mullaly, Siobhan, *Debating Reproductive Rights in Ireland*, Human Rights Quarterly, Volume 27, Number 1, February 2005, pp. 78-104 (Article). Fletcher, Ruth, *Post-colonial Fragments: Representations of Abortion in Irish Law and Politics*, Journal of Law and Society Vol. 28, nr. 4, 2001 p. 575

45 Fletcher, Ruth, *Post-colonial Fragments: Representations of Abortion in Irish Law and Politics*, Journal of Law and Society Vol. 28, 2001, pp. 568-589

46 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, pp. 80-82

47 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, pp. 80-82

48 Constitution of Ireland Bunreacht Na hÉireann, 1 Juli 1927, Art. 40.3.3.

49 Smyth, Lisa, *Abortion and nation: the politics of reproduction in contemporary Ireland*, Ashgate, Aldershot, Hants, England, 2005, pp. 10-11

var att den Katolska kyrkan demonstrerade att den kunde få andra maktblock, såsom politiska partier och nationella organisationer, att alliera sig med den Katolska kyrkans sak. Även de politiker som inte själva var hängivna katoliker, var beroende av att handla i enlighet med vad den målgrupp de vände sig till för att få röster i parlamentsvalet tyckte i abortfrågan, där målgruppen i många fall bestod av hängivna katoliker. Samtidigt som den Katolska kyrkan menade på att det religiösa och politiska livet är skiljt från varandra och att de irländska katolikerna inte är bundna av den Katolska kyrkans regler när det kommer till politiska beslut, sade de också att de inte kan separera sin religiösa moral och tro från andra delar i sina liv, för att de skulle kunna leva som goda katoliker.⁵⁰

Lagen som den skrevs in i konstitutionen och dess effekter fick utstå ett hårt test nära 10 år senare, 1992, då ett uppmärksammat rättsfall kom upp till ytan. Fallet, som kallades X-fallet, inbegrep en ung flicka, som 14 år gammal blivit våldtagen av en närstående väns far. Som resultat av denna våldtäkt blev flickan gravid och mådde därav så pass dåligt att hon fick suicidala tankar. Flickan ville utföra en abort och hennes föräldrar ville då ta med henne till England för att bistå flickan i hennes önskan. Innan aborten utfördes ansökte föräldrarna om att få fostrets DNA testat, eftersom våldtäktsmannen nekade till anklagelserna. På grund av detta kom det till statsåklagarens kännedom att flickan tänkte utföra en abort på England, varpå denne ansökte om ett föreläggande, och flickan blev tvingad till att stanna på Irland och fick ej lov att få en abort utförd. Detta fall skapade stor uppståndelse och möttes av skarp kritik, både internationellt och nationellt. Denna situation visade vilka ytterligheter som kunde uppstå i och med den strama lagstiftningen. Flickan fick bistånd till att överklaga, och fick i Irlands motsvarighet till Högsta Domstolen rätt att utföra en abort, eftersom hon på grund av graviditeten blivit suicidal. Därmed räknades även självmordsbenägenhet som en substantiell risk för kvinnas liv, och ett giltigt skäl till att utföra en abort på Irland. Innan domen föll hann flickan dock få ett missfall.⁵¹

Fallet ledde ändå till vissa förändringar inom Irland, och den 25 november 1992 hölls ännu en folkomröstning som avhandlade tre stycken förslag: 1) huruvida man skulle återgå till tidigare lagstiftning, och låta abortering vara olagligt i de fall kvinnan var/blivit självmordsbenägen såsom det varit innan, 2) huruvida abortförbudet inte skulle förhindra gravida kvinnor från att resa till länder där abort för tillåtet, och till sist 3) huruvida abortförbudet inte skulle förhindra att spridandet av information om aborttjänster i andra länder. Det första förslaget blev nedröstat, vilket innebar att självmordsbenägenhet skulle räknas som en risk för kvinnas liv och en giltig anledning till att få

50 Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986, pp. 82-86

51 A.G. v. X [1992] IESC 1; [1992] 1 IR 1 (5th March, 1992), Smyth, Lisa, *Abortion and nation: the politics of reproduction in contemporary Ireland*, Ashgate, Aldershot, Hants, England, 2005, pp. 1, 4-6

utföra en laglig abort på Irland. De två sista förslagen togs igenom med ca två tredjedelar utav rösterna, och de blev därmed inskrivna i konstitutionen en månad senare, och därmed hade kvinnor rätt att få information om aborttjänster utanför Irlands gränser, och rätt till att resa utanför landet för att få genomföra en abort.⁵² Trots dessa ändringar så råder det stor förvirring i hur lagen ska tolkas. 2007 hindrades en 17-årig flicka utav 'Health Service Executive' från att resa till England och utföra en abort efter att hon fått reda på att barnet led av en allvarlig sjukdom och skulle bli dödfött. När ärendet fördes vidare till domstol beslutades det att HSE inte hade rätt att förhindra flickan från att resa.⁵³ 'Regulation of Information (Services Outside the State For Termination of Pregnancies) Act 1995' innebar också stora restriktioner på hur information om abort fick utdelas och föras vidare, och eftersom denna lag inte står med i konstitutionen krävdes inte heller någon folkomröstning för att få igenom den.⁵⁴

Ett annat fall som också fått en viss betydelse för Irland var A, B och C v. Irland, ett fall som togs upp i Europadomstolen 2010. De tre kvinnorna (Kallade A, B och C) hade alla fullföljt aborter i England utav olika anledningar, där de alla upplevt efterföljande komplikationer. A levde under svåra, fattiga förhållanden och hade sedan tidigare fyra barn som hon kämpade att återfå vårdnaden om, och hon var rädd att ett femte barn skulle kunna riskera att hon förlorade vårdnaden om de barn hon redan hade sedan tidigare. B hade tagit ett morgon efter-piller och var rädd för ett utomkvedshavandeskap. C hade fått cellgiftsbehandling på grund av cancer och blev oavsiktligt gravid. C menade att hon inte fått tillräckligt med upplysning av sin läkare på Irland om vilka olika alternativ hon hade. De tre kvinnorna menade att ett flertal av deras rättigheter brutits under den europeiska konventionen för de mänskliga rättigheterna, bland annat deras rätt till att inte utsättas för degraderande och förödmjukande behandling, deras rätt till privatliv och rätt till jämlikhet. C hävdade också att hennes rätt till liv hade kränkts, på grund av den strikta lagstiftningen. Europadomstolen kom fram till att det inte fanns någon rätt till abort, och nästan inga utav kvinnornas klaganden fanns giltiga. Domstolen fann dock att C's rätt till information från staten angående abort hade kränkts, och att den tvetydiga lagstiftning om huruvida hon kunde utföra en abort på Irland eller inte, och vilken form av vård hon hade rätt till, kritiserades. Fallet ändrade alltså inte lagstiftning på Irland, utan fastställde endast att staten hade en stor tolkningsmarginal

52 Fletcher, Ruth, *Post-colonial Fragments: Representations of Abortion in Irish Law and Politics*, Journal of Law and Society Vol. 28, 2001, p. 583. Smyth, Lisa, *Abortion and nation: the politics of reproduction in contemporary Ireland*, Ashgate, Aldershot, Hants, England, 2005, p. 13. Constitution of Ireland, art. 40.3.3.

53 Gilmartin, Mary & White, Allen, *Medical Tourism: Ireland, Abortion and Mobility Rights*, The University of Chicago Press, Signs, Vol. 36, No. 2, 2011, pp. 275-280. <http://www.rte.ie/news/2007/0501/abortion.html>, besökt 12/12 2011

54 S.I. No. 5/1995, Regulation of Information (Services Outside the State For Termination of Pregnancies) Act, 1995

gällande abortlagstiftningen.⁵⁵

⁵⁵ Case of A, B and C v Ireland, Application nr. 22579/05, 16 december 2010, European Court of Human Rights. Side, Katherine, *Irish women hope for luck*, Herizons, 2010, Vol. 24 Issue 1, pp. 33-35

4. Nationens identitet – kvinnas kropp

Den lagstiftning som reglerar abort på Irland har varit starkt påverkad av den Katolska kyrkan och de traditioner som uppfattas som typiskt irländska och som bidragit till en uppfattning om den irländska nationens identitet. Det som ska undersökas i detta kapitel är hur dessa uppfattningar om religion och tradition har fungerat i processen kring nationens identitetsskapande, och hur man använder sig av kvinnors kroppar för att förstärka denna identitet.

4.1. Reproduktion och nationell identitet

Nira Yuval-Davies menar att man inte kan prata om kvinnor utan att prata om män, och att det i nationsidentiteten ingår specifika uppfattningar om vad som är manligt och kvinnligt.⁵⁶ Kvinnor och män delas in i den privata/offentliga sfären, en indelning som exkluderar kvinnor från den offentligt politiska sfären.⁵⁷ Hobbes och Rousseau framförde en ide om att man gått från ett (vilt) naturtillstånd till en social ordning, där de båda hänvisar till manliga karaktärsdrag som en del av denna övergång, där den förre anger den manliga aggressiviteten och den senare det manliga förnuftet som centrala karaktärsdrag för denna process. Det finns en syn på kvinnor menar Yuval-Davis om att de inte kan ta del av denna process eftersom de inte äger dessa manliga karaktärsdrag, och är därmed fortfarande en del av naturen.⁵⁸ Mary Gialanella Valiulis menar att man kopplade kvinnans medborgarskap till hemmet. Hennes plats fanns i den privata sfären, däri hennes plikt gentemot nationen ålades henne. Det var genom moderskapet som kvinnan utförde denna plikt, och moderskapet blev på så vis en politisk roll inom nationen.⁵⁹ Enligt Maud Eduards så tolkas kvinnors kroppar biologiskt och snärjs in i resonemang kring reproduktion, moderskap och sexualitet. Eduards menar att det finns en uppfattning om att männen kontrollerar sina kroppar och är därmed fria, medan kvinnor kontrolleras av sin kroppar och är fångade inuti kroppens villkor. Synen blir då att kvinnor styrs därmed av naturen, hon styrs av sin kropp. Män är till exempel frångopplade från graviditeten, och kan själva välja att ta ansvar om de så skulle vilja. Samtidigt som män är frigjorda från naturen så förstärker de också bilden utav den, männen anses ha en naturlig frihet, och de har rätt till barn, utan att ta ansvar för dem. Kvinnors ansvar för reproduktion är påtvingat, och de har

56 Yuval-Davis, Nira, *Gender & nation*, Sage, London, 1997, p. 1

57 Yuval-Davis, Nira, *Gender & nation*, Sage, London, 1997, pp.5-6

58 Yuval-Davis, Nira, *Gender & nation*, Sage, London, 1997, p. 2

59 Valiulis, Maryann Gialanella, *Virtuous Mothers and Dutiful Wives: the Politics of Sexuality in the Irish Free State*, Valiulis, Maryann Gialanella (red.), *Gender and power in Irish history*, Irish Academic Press, Dublin, 2009, pp. 101-102

inte heller någon naturlig frihet.⁶⁰

Kvinnors medlemskap i den etniska och nationella gemenskapen är tvådelad menar Yuval-Davis. Dels är kvinnor, precis som män, medlemmar i kollektivet, men det finns också specifika regler som gäller enbart för kvinnor som just kvinnor i den nationella gemenskapen.⁶¹ Eduards skriver att kvinnor reduceras till objekt, och förlorar därmed sin mänsklighet, de ses som en andra klassens medborgare. Mannen ses som en människa, medan kvinnan blir symbol för kön, kropp och sexualitet. Mannens kropp blir universell i detta synsätt, medan kvinnans blir avvikande. Kvinnors kroppar blir ett förhinder, ett problem, som måste regleras politiskt, ett krav som inte finns på mäns kroppar.⁶² Yuval Davis menar att kvinnor blir den kulturella symbolen för kollektivet, och för dess gränser. Hon säger att hegemoniska kulturer har en viss syn på världen och på social ordning, där förhållandet mellan män och kvinnor är essentiellt för denna ordning. Inom denna ordning, där män kontrollerar kvinnor, skapas det vissa regler för hur män och kvinnor ska bete sig som ses som essentiella för kollektivets identitet.⁶³ Kvinnor blir konstruerade som biologiska fortplanterare av nationen, där samhället ofta är mansdominerat. Men det finns också kvinnor som också reproducerar denna bild av nationen genom att bestämma över andra kvinnor vad som är ett rätt och riktigt beteende, och på så vis kan dessa kvinnor få makt genom att kontrollera andra, enligt Yuval-Davis.⁶⁴ Eduards menar att ett abortförbud innebär att kvinnan får begränsade möjligheter att välja och de tvingas utstå kroppslig utsatthet. Kvinnor blir tillskrivna uppgifter som styr deras handlingar inom nationen och familjen. Abort och reproduktiva rättigheter blir en fråga som hamnar mellan nationella anspråk på kvinnans kropp och kvinnors möjlighet att välja själva.⁶⁵

Lisa Smyth beskriver den patriarkala, heterosexuella familjen som en källa till den hegemoniska nationella kulturen, där kvinnors roller blir hänvisande till hemmet, som modern i familjen. Kvinnors sexualitet och reproduktionsförmåga symboliserar nationen och dess överlevnadsförmåga.⁶⁶ Det finns en syn på kvinnor som att de behöver omhändertras, de behöver riktlinjer för sina modersinstinkter. Man menar att man måste skydda kvinnorna, de ansågs svaga och lättpåverkade (av män), samtidigt som de var nödvändiga som mödrar för nationsbyggandet.⁶⁷

60 Eduards, Maud, *Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*, Atlas, Stockholm, 2007, pp. 86-90

61 Yuval-Davis, Nira, *Gender & nation*, Sage, London, 1997, p. 37

62 Eduards, Maud, *Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*, Atlas, Stockholm, 2007, pp. 16-19

63 Yuval-Davis, Nira, *Gender & nation*, Sage, London, 1997, p. 67

64 Yuval-Davis, Nira, *Gender & nation*, Sage, London, 1997, p. 37

65 Eduards, Maud, *Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*, Atlas, Stockholm, 2007, pp. 81-82

66 Smyth, Lisa, *Abortion and nation: the politics of reproduction in contemporary Ireland*, Ashgate, Aldershot, Hants, England, 2005, p. 36

67 Eduards, Maud, *Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*, Atlas, Stockholm, 2007, p. 94

Mannen betraktas som aktiv, medan kvinnan ses som passiv, ändå är det kvinnan som straffas om hon inte följer de regler som är utsatta inom den nationella gemenskapen.⁶⁸

Enligt Eduards så var abort var från början ett brott mot gud och moralen, för att sedan utvecklas till att även bli ett brott mot samhället och staten. Kvinnor blir tvingade till att förhålla sig till familjen, religionen och nationen.⁶⁹ Kravet på kvinnor att föda barn (eller att inte föda barn) är inte individuellt baserat, utan riktar sig till kvinnor som grupp, inom den nationella gemenskapen.⁷⁰ Detta krav kan se ut på tre olika sätt enligt Yuval-Davies. För det första, den demografiska diskursen, som ser människor som en tillgång för nationen på olika sätt. Genom att utveckla och bevara en stor befolkningsgrupp kan man antingen se till att nationen inte dör ut om det skulle uppstå en konflikt med en annan nation, eller så kan man behålla ett hegemoniskt kollektiv i förhållande till andra etniska grupper.⁷¹ Det andra förhållningssättet är genom en eugenisk diskurs, det vill säga, en biologisk förädlad hållning till befolkning. Här är det inte själva befolkningsmängden man är ute efter att manipulera utan ”kvalitén” på de människor som föds. Men inte enbart biologiska värden såsom hälsa byggs in i detta förhållningssätt, utan även tankar om kultur och tradition får ett biologiskt värde, och skiljer på så vis olika grupper från varandra, där vissa grupper är mer önskvärda, och har mer åtråvärda egenskaper än andra.⁷² Den malthusianska diskursen innebär istället en önskan om att minska befolkningen, om man ansåg att den började växa i alltför stora mängder. Denna vilja att kontrollera befolkningsmängden har tagit sig flera uttryck, både politiska och medicinska.⁷³ Effekten utav dessa olika former av politisk reglering av kvinnors reproduktion är att den kollektiva nationella viljan hamnar i en konflikt med det individuella intresset.⁷⁴ Statens roll kan också vara dubbeleggad. Antingen kan staten ha kontroll men ge stöd, eller så kan kvinnan få frihet från statlig intervention men istället tvingas stå ensam utan hjälp. I båda fallen finns det grupper av kvinnor som marginaliseras.⁷⁵

Eduards beskriver hur fri- och rättighetstänkande frigör kvinnokroppen ifrån nationella och religiösa aspirationer, och kvinnan underställs inte längre varken mannen eller fostret.

Individualisering är alltså ett viktigt steg för att kvinnans kropp ska tillhöra henne själv och inte någon annan. Kvinnan behöver inte någon förmyndare, utan kan själv välja vad som är bäst för

68 Eduards, Maud, *Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*, Atlas, Stockholm, 2007, pp. 90-94

69 Eduards, Maud, *Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*, Atlas, Stockholm, 2007, pp. 83-86

70 Yuval-Davis, Nira, *Gender & nation*, Sage, London, 1997, p. 32

71 Yuval-Davis, Nira, *Gender & nation*, Sage, London, 1997, pp. 29-31

72 Yuval-Davis, Nira, *Gender & nation*, Sage, London, 1997, pp. 31-32

73 Yuval-Davis, Nira, *Gender & nation*, Sage, London, 1997, pp. 32-34

74 Yuval-Davis, Nira, *Gender & nation*, Sage, London, 1997, p. 35

75 Eduards, Maud, *Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*, Atlas, Stockholm, 2007, pp. 115-120

hennes själv och hennes kropp, utan att en högre instans, såsom kyrkan eller staten, lägger sig i hennes beslut. Aborträtten blir också en symbol för kvinnans fränkoppling undan föreställningen om kvinnan som moder, och hennes plats inom familjen och nationen. Aborträtten blir inte bara en fråga om att underminera en befolkningspolitik där man kontrollerar kvinnors kroppar, utan även ett ifrågasättande av kvinnans roll som moder. Hon kan välja att avstå från familj och barn, att åtnjuta sina reproduktiva rättigheter, utan att ta hänsyn till man eller nation.⁷⁶

*”Problemet är... att moralism är en antipolitisk hållning, som inte tar hänsyn till frågor om makt och motsättningar och heller inte vill förändring. Den är också antiintellektuell och antidemokratisk genom att anklaga snarare än att argumentera, förbjuda ord och handlingar snarare än tillåta. Det betyder... att den politiska moralismen kan karaktäriseras som 'antilife'”.*⁷⁷

Abortmotståndare har alltså kämpat för fostrets rätt till biologiskt liv, men blir samtidigt motståndare till det sociala livet enligt Eduards.⁷⁸ Debatten kring abort har ofta pendlat mellan tillåtande och förkastande, men utan att ta hänsyn till kvinnors situation, varken utifrån deras behov eller deras egna handlingar.⁷⁹ Föreställningen om den nationella gemenskapen kan tvinga fram en enighet om abortfrågan, enligt Eduards, och därmed eliminera chansen för samtal som rör sig utanför den allmänna uppfattningen.⁸⁰ Hon skriver vidare att foster och kvinnor likställs, och fostret börjar få en status som individ, något som kan användas som en taktik av abortmotståndare för att underminera andra argument. Debatten tar inte hänsyn till kvinnors situation, man ser inte på kvinnors livsvillkor och man tar inte hänsyn till effekterna av en oönskad graviditet, varken hur det påverkar kvinnan eller hur det påverkar det oönskade barnet. Eduards ser detta påtvingande som en form av övergrepp mot kvinnan, men även mot det oönskade barnet.⁸¹ Enligt Eduards så diskuteras också frågan utifrån det felaktiga antagandet att kvinnor alltid har kontroll över sin sexualitet.⁸² Kvinnan framställs som sexuellt ansvarig, till skillnad från det oskyldiga fostret.⁸³ Föreställningen inom en nation om att kvinnan inte vill göra abort upprätthåller idén om kvinnan som modern, det naturliga. Det skapas en idé om att kvinnor endast skulle göra abort av sociala skäl, inte för att de själva vill. Att påstå att de flesta kvinnor gör abort för att de inte vill ha barn, inte vill vara gravida, blir ett hot mot denna föreställning som underminerar de biologiska och moraliska argument som

76 Eduards, Maud, *Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*, Atlas, Stockholm, 2007, pp. 120-122

77 Eduards, Maud, *Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*, Atlas, Stockholm, 2007, p. 123

78 Eduards, Maud, *Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*, Atlas, Stockholm, 2007, pp. 122-126

79 Eduards, Maud, *Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*, Atlas, Stockholm, 2007, pp. 83-86

80 Eduards, Maud, *Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*, Atlas, Stockholm, 2007, pp. 19-22

81 Eduards, Maud, *Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*, Atlas, Stockholm, 2007, pp. 103-105

82 Eduards, Maud, *Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*, Atlas, Stockholm, 2007, pp. 86-90

83 Eduards, Maud, *Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*, Atlas, Stockholm, 2007, pp. 115-120

förs mot abort.⁸⁴

Ruth Fletcher skriver om post-kolonialismens inflytande över den irländska abortlagstiftningen. Hon menar att post-kolonialism har utvecklats till ett studieområde där man undersöker, dokumenterar och kritiserar förhållandet mellan de 'vilda', 'barbariska' infödingarna med de 'civiliserade' nybyggarna. Kolonialism innebar en bild av infödingar där de framställdes som underlägsna och i behov av nybyggarnas hjälp, och på så vis rättfärdigade man den politiska kontroll och ekonomiska exploatering som utövades i de koloniserade områdena. Post-koloniala studier försöker, enligt Fletcher, analysera kolonialismens rättfärdigande berättelser och hur man gjorde motstånd mot detta genom kulturella medel. Hon menar vidare att post-kolonialism används både av abortmotståndare och abortförespråkare, och hon försöker visa på hur man använder sig av post-kolonialism för att rättfärdiga en viss form av reproduktionspolitik.⁸⁵

4.2. Irländsk identitet och abort

Tom Inglis menar att genom att skapa en identitet får man en känsla av tillhörighet, som grundar sig på att en viss grupp av människor liknar varandra samtidigt som de skiljer sig från andra människor. Denna form av identitet finns både inom en personlig och en social kontext, där den sociala identiteten byggs upp av faktorer som bland andra kön, klass, etnicitet och religion. Den sociala identiteten konstrueras genom hur människor talar om sig själva som en del av en grupp och samhörigheten de känner med den. Dessa indelningar ses som essentiella för ens person medan de egentligen är en kulturell och social konstruktion. En religiös tillhörighet är, på grund av bristen med kontakt till de flesta andra gruppmedlemmarna, till stor del imaginär, men med högst reella konsekvenser menar Inglis. Identiteter behöver egentligen inte vara fixerade, utan de är föränderliga beroende på vilken social kontext den rör sig i. Anledningen till varför en identitet skulle bli fixerad beror på att det finns grupper och organisationer som har ett intresse av att bevara en viss identitet precis som den är. Det finns organisationer som är politiska, sociala och kulturella och som definierar exakt vad det innebär att vara irländsk.⁸⁶

På Irland ansågs flickor som blivit gravida utanför äktenskapet ha fläckat ner sin moral, och för att

84 Eduards, Maud, *Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*, Atlas, Stockholm, 2007, pp. 120-122

85 Fletcher, Ruth, *Post-colonial Fragments: Representations of Abortion in Irish Law and Politics*, Journal of Law and Society Vol. 28, 2001, p. 570

86 Inglis, Tom, *The Religious Field in Contemporary Ireland: Identity, Being Religious and Symbolic Domination*, Harte, Liam and Whelan, Yvonne, (red.) *Ireland beyond boundaries: mapping Irish studies in the twenty-first century*, Pluto, 2007, 111-133

undvika detta fick många gravida kvinnor söka sig till England för att abortera eller adoptera bort barnet. Männerna hade aldrig samma krav på sig som flickor att vara kyska och de tvingades heller inte ta ansvar för sina handlingar när en kvinna blev gravid. Kvinnan ensam blev skuldbelagd för graviditeten, och hennes sexuella handling kunde utesluta både henne och hennes barn från den nationella gemenskapen.⁸⁷ Att kontrollera kvinnor blev väsentligt för den kulturella och nationella identiteten.⁸⁸ Kvinnan som objekt och sinnebild av modern, där kvinnokroppen blir till förfogande för mäns behov och önskningar.⁸⁹

Lisa Smyth anser att Irland fört en abortpolitik som genom historien fungerat som en politik för nationell identitet, som reproducerade idéer om irländskhet inom den traditionella familjens, patriarkatets och den konservativa katolska kyrkans regler.⁹⁰ Louise Ryan menar att uppbyggandet utav den irländska staten efter att den blivit självständig skedde genom att skapa en irländsk identitet som genom kultur och livsstil var markant skilt från andra nationella identiteter. Den mansdominerade staten som karaktäriserade denna irländska identitet förstärkte också könsskillnaderna genom att definiera kvinnors roller inom ramen för moderskapet, modern var den ideala irländska kvinnan. Det var modern som skulle bära upp och föra vidare den nationalistiska, irländska identiteten, vilket också märks i 1927 års konstitution där kvinnans roll i samhället står inskrivet.⁹¹ Kvinnan skulle stå som symbol för det nationella och religiösa idealet, och hennes kropp behövde därmed kontrolleras av både staten och kyrkan. Denna symbolism osynliggjorde också skillnader kvinnor emellan.⁹²

Fletcher menar att det finns en idé om det irländska samhället som något kulturellt och autentisk *pro-life* i kontrast till den uppfattade brittisk-koloniala *pro-choice* kulturen. Anledningen till varför man har gått till sådana extrema juridiska åtgärder för att skydda fostrets liv är för att en anti-abort ståndpunkt blir en symbol för irländsk post-kolonialism enligt Fletcher. Hon skriver vidare att effekterna av post-kolonialism för abortdiskursen förändras beroende på vilken kontext den formas utav. Antingen ses det irländska som någonting som behöver skyddas från engelska och

87 Ryan, Louise, *A Decent Girl Well Worth Helping: Women, Migration and Unwanted Pregnancies*, Harte, Liam and Whelan, Yvonne, (red.) *Ireland beyond boundaries: mapping Irish studies in the twenty-first century*, Pluto, 2007, p. 144

88 Eduards, Maud, *Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*, Atlas, Stockholm, 2007, pp. 111-114

89 Eduards, Maud, *Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*, Atlas, Stockholm, 2007, pp. 120-122

90 Smyth, Lisa, *Abortion and nation: the politics of reproduction in contemporary Ireland*, Ashgate, Aldershot, Hants, England, 2005, p. 1

91 Constitution of Ireland *Bunreacht Na hÉireann*, 1 juli 1937, art. 41.2

92 Ryan, Louise, *A Decent Girl Well Worth Helping: Women, Migration and Unwanted Pregnancies*, Harte, Liam and Whelan, Yvonne, (red.) *Ireland beyond boundaries: mapping Irish studies in the twenty-first century*, Pluto, 2007, pp. 142-143

protestantiska *pro-choice* värderingar, ibland ses det istället som något som behöver skyddas ifrån exploatering som det kan riskeras att utsättas för från engelska organisationer som erbjuder reproduktiva tjänster för irländska kvinnor. Enligt Fletcher har även de som tillhör *pro-choice* använt sig utav post-koloniala argument för att argumentera för abort, antingen genom att styrka abortens närvaro i tidig irländsk historia, eller genom att påpeka hur behandlingen av kvinnor på Irland kan liknas vid den behandling som irländska medborgare utsattes för när England fortfarande koloniserade Irland. Den post-kolonialistiska historien, menar Fletcher, omtolkas över tid och mellan olika grupper.⁹³

Den engelska koloniseringen av Irland har fått effekter på den senares utveckling av ekonomi, politik, kultur och rättssystem enligt Fletcher. När engelsmännen försökte bryta ned den Katolska kyrkan blev katolicismen en markör för den irländska nationaliteten. Katolicism och irländsk nationalism blir associerade med varandra och abortmotstånd blir en symbol för en kulturell autentisk värdering som är typisk irländsk och också fungerar som ett motstånd mot kolonialismen hävdar Fletcher.⁹⁴ Fletcher menar att det finns en uppfattning om abort som ett övergrepp som engelsmännen gör mot irländarna på samma sätt som när England koloniserade Irland. Det ses också som ett sätt för engelsmännen att kontrollera den irländska befolkningens mängd.⁹⁵ Genom att tillåta kvinnor att få information om abort och möjlighet att resa för att utföra abort utanför staten skapas det en association mellan engelskhet och abort.⁹⁶ Den protestantiska kyrkan anklagas för att ha fört in abort på Irland, och tillåtande abortlagar jämförs med de strafflagar som tidigare fanns på Irland och som drabbade katoliker hårt menar Fletcher. Hon skriver vidare att abort ses som ett kolonialt verktyg som engelsmännen använder för att förtrycka irländare, först genom att inskränka på den irländska kulturens värderingar till att senare exploatera kvinnor genom att erbjuda abort.⁹⁷

När abortfrågan kom upp på åttiotalet på Irland var det inte abort i sig som diskuterades, utan hur en abortlag skulle kunna få konsekvenser för den irländska kulturen menar Fletcher. Utan ett konstitutionellt skydd för fostrets liv skulle det gradvis leda till en acceptans för abort och därmed också en ”västernisering” utav irländska värden. Trots ett sekulärt språkbruk använde sig *pro-life*

93 Fletcher, Ruth, *Post-colonial Fragments: Representations of Abortion in Irish Law and Politics*, Journal of Law and Society Vol. 28, 2001, p. 569

94 Fletcher, Ruth, *Post-colonial Fragments: Representations of Abortion in Irish Law and Politics*, Journal of Law and Society Vol. 28, 2001, p. 573

95 Fletcher, Ruth, *Post-colonial Fragments: Representations of Abortion in Irish Law and Politics*, Journal of Law and Society Vol. 28, 2001, p. 577

96 Fletcher, Ruth, *Post-colonial Fragments: Representations of Abortion in Irish Law and Politics*, Journal of Law and Society Vol. 28, 2001, p. 584

97 Fletcher, Ruth, *Post-colonial Fragments: Representations of Abortion in Irish Law and Politics*, Journal of Law and Society Vol. 28, 2001, p. 587

kampanjen utav katolicismen för att utforma sina argument menar Fletcher.⁹⁸ Fletcher poängterar att debatten kring abortlagstiftningen beskrevs som den andra ”delningen” av Irland. Den första delningen skedde 1921 då Irland delades upp i Nordirland och den irländska republiken i söder, där den senare hade en katolsk majoritet. I den andra delningen delade *pro-life* kampanjen södra Irland i två delar enligt Fletcher: de som ville att konstitutionen skulle innehålla värderingar som var tydligt katolskt formulerade och de som inte ville det. I och med det blev de som ville förändra konstitutionen i enlighet med den katolska tron sammankopplade med de katoliker som var med i den första delningen, och de som var emot ändringen hörde ihop med det brittiska och till viss del protestantiska norr påstår Fletcher. Att exkludera *pro-chocie* värderingar från lagen blev essentiellt för den irländska nationella kulturen, precis som ett exkluderande av Nordirland och England var essentiellt för den irländska nationens uppståndelse.⁹⁹

Irland har fått ett undantag från Maastrichtfördraget med hänvisande till principen att medlemsstaterna har full frihet vad gäller angelägenheter av moralisk och filosofisk natur som påverkar fundamentala intressen i samhället. Abort har gjorts till en moralfråga, i ett EU vars politik påverkas av religiösa krafter enligt Eduards. Hon menar vidare att samtidigt som sjukvård är en fråga för de enskilda medlemsländerna att ta hand om själva, finns det ändå åtaganden kring människors hälsa som den europeiska gemenskapen har tagit ansvar för att tillgodose, däribland den sexuella och reproduktiva hälsan. Trots detta använder man sig av andra värden, såsom religion, moral och privatliv, för att avfjärma sig politiskt från abortfrågan. Eduards menar att detta inte enbart innebär ett ställningstagande om att kvinnors rättigheter är obetydliga, utan att det också råder en stor splittring i frågan, som på grund av de nationella och religiösa krafter inom unionen, skulle kunna leda till att det tillkom en överlag strängare lagstiftning inom unionen om man beslutade att ta upp frågan. Att medlemsländerna godkände den stränga abortlagstiftningen hos andra är också ett tecken på att de inte har en respekt för kvinnors rättigheter, vare sig det rör reproduktion eller andra rättigheter, menar Eduards.¹⁰⁰

Eduards menar att synen på det specifikt irländska utgörs av kvinnors förbud att utföra en abort, något som grundar sig på konstitutionens formulering om att familjen utgör samhällets basenhet. Eduards menar att det fanns en inställning på Irland att införandet av en friare abortlagstiftning skulle göra Irland alltför likt andra västerländska länder, och därmed också mindre irländskt, en

98 Fletcher, Ruth, *Post-colonial Fragments: Representations of Abortion in Irish Law and Politics*, Journal of Law and Society Vol. 28, 2001, p. 574

99 Fletcher, Ruth, *Post-colonial Fragments: Representations of Abortion in Irish Law and Politics*, Journal of Law and Society Vol. 28, 2001, pp. 576-577

100Eduards, Maud, *Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*, Atlas, Stockholm, 2007, pp. 111-114

förlust av den nationella identiteten. Hon menar att man använde sig av Englands tidigare kolonisering utav Irland för att rättfärdiga abortförbudet, och att också Irland jämför abort med andra former av kolonialistiska övergrepp.¹⁰¹ Det faktum att irländska kvinnor reser till just England för att utföra abort kan därmed också vara ganska känsligt. Eduards använder sig av uttrycket ”inomkolonialisering” för att visa på hur staten, för att stärka sin egna nationella identitet, använder sig av kvinnors kroppar, och på så vis inskränker på deras demokratiska handlingsutrymme. Den enskilda kvinnan och hennes kropp försvinner in i en nationell politik för att skydda staten från yttre påverkan och kolonialism.¹⁰² En nationell gemenskap skapas genom identifikation med landets historia, kultur och politik, man skiljer på 'vi' och 'dem'.¹⁰³ Nationens gränser ses som svaga, och behöver beskyddas från utifrån kommande influenser, något som kvinnokroppen och abortfrågan på ett sätt symboliserar.¹⁰⁴ Det handlar inte enbart om en reproducera nationen genom att kvinnor föder barn och lever upp till sin roll som moder, skriver Valiulis, utan att rätt sorts kvinnor gör det. Man skulle reproducera nationen genom dygdiga mödrar och pliktfulla hustrur, och därmed blev det väsentligt att kontrollera kvinnors sexualitet.¹⁰⁵ Känslan av maktlöshet som koloniserade män upplever härleds till en idé om avmaskulinisering och feminisering menar Yuval-Davies. Rekonstruktionen av mäns och kvinnors roller inom den nationella gemenskapen blir en del av frigörandeprocessen från det koloniala förtrycket.¹⁰⁶ Smith menar att maskulinitet i ett post-kolonialt sammanhang överdrivs, eftersom man vill försäkra sig om att man har legitimitet till självstyre, att man inte är hjälplös utan har den maskulina auktoriteten att kunna styra, där kvinnor ofta blir den domän där denna auktoritära kontroll utövas.¹⁰⁷

Fletcher framhåller att abortmotståndare på Irland påstår att de irländska organisationer som hjälper kvinnor med information om abort samarbetar med engelska abortkliniker enbart för att de ska kunna tjäna pengar på att irländska kvinnor gör abort där.¹⁰⁸ En framstående abortmotståndare Fletcher kommit i kontakt med menar att den tidigare ekonomiska framgång som Irland hade, och som berodde till stor del på den hjälp de fått från EU, förstör den irländska kulturen och ”rasen”.¹⁰⁹

101Eduards, Maud, *Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*, Atlas, Stockholm, 2007, pp. 111-114

102Eduards, Maud, *Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*, Atlas, Stockholm, 2007, pp. 111-114

103Eduards, Maud, *Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*, Atlas, Stockholm, 2007, pp. 19-22

104Ryan, Louise, A Decent Girl Well Worth Helping: Women, Migration and Unwanted Pregnancies, Harte, Liam and Whelan, Yvonne, (red.) *Ireland beyond boundaries: mapping Irish studies in the twenty-first century*, Pluto, 2007, p. 145

105Valiulis, Maryann Gialanella, Virtuous Mothers and Dutiful Wives: the Politics of Sexuality in the Irish Free State, Valiulis, Maryann Gialanella (red.), *Gender and power in Irish history*, Irish Academic Press, Dublin, 2009, p. 113

106Yuval-Davis, Nira, *Gender & nation*, Sage, London, 1997, p. 67

107 Smyth, Lisa, *Abortion and nation: the politics of reproduction in contemporary Ireland*, Ashgate, Aldershot, Hants, England, 2005, pp. 45-46

108 Fletcher, Ruth, *Post-colonial Fragments: Representations of Abortion in Irish Law and Politics*, Journal of Law and Society Vol. 28, 2001, p. 584

109 Fletcher, Ruth, *Post-colonial Fragments: Representations of Abortion in Irish Law and Politics*, Journal of Law and

På Irland har alltså abort i sig setts som en kulturell orätt framhåller Fletcher, och kvinnors som utför abort har setts som ett kulturellt hot. Men exakt vad som är fel och hur man ser på det har förändrats under tiden och med den hur Irland förhållit sig till postkolonialism. Fletcher menar att man, det vill säga abortmotståndare, ibland har sett Irland som en homogen grupp som behöver skyddas från de engelska *pro-choice* värderingar som fanns, andra gånger har man istället sett samarbetet mellan engelska och irländska organisationer som är för abort som ett hot mot den irländska kulturen och som en grupp som endast vill göra förtjänster genom abort. Fletchers tes är alltså att den irländska post-kolonialismen och dess motstånd mot abort förändras beroende på vilken social kontext den befinner sig i.¹¹⁰

Smyth menar att katolicismen, för irländare, symboliserar en moralisk överlägsenhet gentemot protestantismen och koloniserarna från England. Kyrkan erbjöd enligt Smyth irländare ett sätt att vara specifikt irländska och särskilda från de andra invånarna utav de brittiska öarna. Katolicismen blev en del av en anti-kolonialistisk kamp, där man kunde skapa sig en kulturell identitet som motsatte sig allt inflytande utifrån.¹¹¹ Yuval-Davies beskriver förhållandet mellan abortlagstiftning och religion. Hon menar att möjligheten för kvinnor att kunna bestämma över och kontrollera sina kroppar och sin reproduktion blir ett hot mot den religiösa auktoriteten, och kvinnor tvekar till att bryta mot de religiösa regler som tillskrivs dem.¹¹² Den irländska inställningen blir motsägelsefull, där man ska skydda sina nationella gränser genom att kontrollera kvinnors kroppar, men samtidigt lösa det "irländska problemet på ett irländskt sätt" genom att låta kvinnor söka sig till England för att lösa sina problem. Även om man har en frihet att resa betyder det inte att man har en frihet att välja, och många kvinnor på Irland har inte möjligheten att kunna resa.¹¹³

Society Vol. 28, 2001, p. 586

110 Fletcher, Ruth, *Post-colonial Fragments: Representations of Abortion in Irish Law and Politics*, Journal of Law and Society Vol. 28, 2001, p. 587

111 Smyth, Lisa, *Abortion and nation: the politics of reproduction in contemporary Ireland*, Ashgate, Aldershot, Hants, England, 2005, p. 38

112 Yuval-Davis, Nira, *Gender & nation*, Sage, London, 1997, p. 35

113 Ryan, Louise, *A Decent Girl Well Worth Helping: Women, Migration and Unwanted Pregnancies*, Harte, Liam and Whelan, Yvonne, (red.) *Ireland beyond boundaries: mapping Irish studies in the twenty-first century*, Pluto, 2007, pp. 151-152

5. Konsekvenser för kvinnor på Irland – vilka rättigheter kränks?

Abortförbudet på Irland har på olika sätt påverkat kvinnor under flera årtionden. Kvinnors handlingsutrymme har begränsats, de har på olika vis marginaliserats och fått sina rättigheter kränkta. Denna gemensamma historia av nationens maktutövande över kvinnor och deras kroppar började inte i och med införandet av fostrets konstitutionella skydd, utan är en process som startades långt innan dess. Dessa övergrepp mot kvinnor finns registrerade långt bak i tiden, och utav flera olika former av organisationer, även inom den Katolska kyrkan. I den irländska konstitutionen står det under artikel 41.1 att familjen utgör samhällets naturliga basenhet. Familjen är därmed en moralisk institution i samhället som äger vissa okränkbara rättigheter. Den irländska staten lovar därmed att skydda denna institution, för att bevara ordningen och välfärden inom landet. I artikel 41.2, som följer utav den tidigare nämnda artikeln, står det att den välfärd som staten upplever aldrig skulle kunna uppnås utan kvinnans arbete i hemmet. Den irländska staten ska därför se till att mödrar aldrig ska behöva tampas med ekonomiska problem som tvingar dem till att lönearbeta, och därmed riskera att kvinnors tvingas negligera deras plikter gentemot hemmet.¹¹⁴

Ryan skriver att den irländska staten mellan 1920 och 1950 uppmuntrade människor att gifta sig senare, för att kunna kontrollera befolkningsantalet. Flickor och kvinnor som blivit gravida utanför äktenskapet ansågs ha fläckt ner sin moral, och för att undvika detta fick många gravida kvinnor söka sig till England för att abortera eller adoptera bort barnet.¹¹⁵ *Catholic Womens League* i England sysselsatte sig med att hjälpa unga kvinnor som blivit gravida, däribland kvinnor från Irland som kom till England. En av nunnorna i förening uttalade sig om situationen för gravida kvinnor på Irland, och menade på att de blev behandlade som brottslingar. Föreningen ansåg att sättet som unga, utom äktenskapet gravida, kvinnor från Irland blev behandlade på var oacceptabelt. De menade att dessa flickor snarare behövde hjälp än bestraffas för att de skulle kunna uppnå den moraliska karaktär som krävdes av en god katolik.¹¹⁶ Ryan uppger att mellan 1980 och 2001 hade

114 Constitution of Ireland Bunreacht Na hÉireann, 1 juli 1937, art. 41.1-41.2. Se http://www.taoiseach.gov.ie/attached_files/Pdf%20files/Constitution%20of%20IrelandNov2004.pdf (besökt senast 2011-12-29)

115 Ryan, Louise, *A Decent Girl Well Worth Helping: Women, Migration and Unwanted Pregnancies*, Harte, Liam and Whelan, Yvonne, (red.) *Ireland beyond boundaries: mapping Irish studies in the twenty-first century*, Pluto, 2007, p. 144

116 Ryan, Louise, *A Decent Girl Well Worth Helping: Women, Migration and Unwanted Pregnancies*, Harte, Liam and Whelan, Yvonne, (red.) *Ireland beyond boundaries: mapping Irish studies in the twenty-first century*, Pluto, 2007, pp. 146-148

nära 100.000 kvinnor åkt till England för att utföra abort.¹¹⁷ Hon säger också att den irländska inställningen blir motsägelsefull, där man ska skydda sina nationella gränser genom att kontrollera kvinnors kroppar, men samtidigt löser det ”irländska problemet på ett irländskt sätt” genom att låta kvinnor söka sig till England för att lösa sina problem. Hon menar att även om man har en frihet att resa betyder det inte att man har en frihet att välja, och många kvinnor på Irland har inte möjligheten att kunna resa.¹¹⁸ Enligt Mary Gilmartin och Allen White anmälde över 45.000 kvinnor mellan 2001 och 2008 irländska adresser när de skulle göra abort i England. Denna siffra är dock antagligen underskattad, då alla kvinnor som kommer till England inte nödvändigtvis anger sina irländska adresser.¹¹⁹ Enligt en undersökning beställd av 'ProLife Campaign', med 1.025 personer tillfrågade och som genomfördes i februari 2011, så är 68% av befolkningen för att lagstiftningen ska fortsätta se ut som den gör, dvs. fostrets rätt till liv skall vara skyddad av konstitutionella lagar och endast frångås i de fall en kvinnas liv är i substantiell fara. 26% ställde sig emot detta enligt undersökningen, medan 5% inte hade någon åsikt.¹²⁰ Denna undersökning, som är beställd av en motståndsgrupp till abort, kan jämföras med de resultat Crisis Pregnancy Agency fick i en extensiv undersökning som genomfördes några år tidigare, och som redogörs för nedan.

5.1. Crisis Pregnancy Agency

Crisis Pregnancy Agency är en organisation som startades upp utav den irländska staten som en respons på yttre kritik för att kunna bemöta reproduktionsrelaterade frågor och problem. 2004 utförde CPA en rapport för att ta reda på uppfattningarna till krisgraviditeter och andra reproduktionsrelaterade ämnen. Man hade ett urval på drygt 3000 personer med olika bakgrunder och förutsättningar.¹²¹ Rapporten anger också att det enligt brittisk statistik har ökat stadigt med kvinnor som åker till England för att utföra abort. Mellan 1980 och 2001 hade siffrorna i de närmaste fördubblats, med över 6000 kvinnor som angav irländska adresser när de kom till England 2001.¹²² Rapporten skriver också att unga kvinnor i större utsträckning upplever en graviditet som

117 Ryan, Louise, *A Decent Girl Well Worth Helping: Women, Migration and Unwanted Pregnancies*, Harte, Liam and Whelan, Yvonne, (red.) *Ireland beyond boundaries: mapping Irish studies in the twenty-first century*, Pluto, 2007, p. 139

118 Ryan, Louise, *A Decent Girl Well Worth Helping: Women, Migration and Unwanted Pregnancies*, Harte, Liam and Whelan, Yvonne, (red.) *Ireland beyond boundaries: mapping Irish studies in the twenty-first century*, Pluto, 2007, pp. 151-152

119 Gilmartin, Mary & White, Allen, *Medical Tourism: Ireland, Abortion and Mobility Rights*, The University of Chicago Press, Signs, Vol. 36, No. 2, 2011, p. 276

120 Undersökning beställd av Prolife Campaign, http://prolifecampaign.ie/?page_id=1396, besökt den 12/12 2011

121 Kay Rundle, Collette Leigh, Hannah McGee and Richard Layte, Irish Contraception and Crisis Pregnancy [ICCP] Study, *A Survey of the General Population*, Crisis Pregnancy Agency Report No. 7, sept 2004, p. 50

122 Kay Rundle, Collette Leigh, Hannah McGee and Richard Layte, Irish Contraception and Crisis Pregnancy [ICCP] Study, *A Survey of the General Population*, Crisis Pregnancy Agency Report No. 7, sept 2004, p. 40

en krisgravitet, och en fjärdedel av dessa graviditeter resulterar i en abort.¹²³ 82% av de tillfrågade ansåg sig tillhöra en religiös grupp, varav 93% utav dessa var katoliker. De blev alla tillfrågade hur viktigt religiösa övertygelser i deras liv och över deras beslut och drygt hälften svarade att det var viktigt eller väldigt viktigt.¹²⁴

41% av de tillfrågade ansåg att de skulle reagera positivt på en oplanerad graviditet.¹²⁵ 70% svarade att föräldraskap skulle bli utgången av en oväntad eller oönskad graviditet, 2% svarade adoption och 4% svarade att de skulle välja abort. 24% svarade att de inte visste vad de skulle göra utifall de skulle stå inför en oplanerad graviditet.¹²⁶ Hälften av de tillfrågade tyckte att kvinnor skulle få välja abort oavsett anledning och omständigheter.¹²⁷ 41% tyckte att kvinnor skulle få tillgång till abort där det rådde speciella omständigheter som rättfärdigade en abort. 8% tyckte att abort aldrig skulle vara tillåtet.¹²⁸ Detta kan jämföras med en undersökning från 1986 som också tas upp i rapporten. Där fanns det ingen av de tillfrågade som ansåg att abort skulle vara tillåtet oavsett anledning, medan 38% ansåg att abort skulle vara totalförbjudet. 58% av de tillfrågade tyckte att abort skulle vara tillåtet under vissa omständigheter.¹²⁹ De tillfrågade fick också svara på om de ansåg att abort borde få vara tillåtet vid vissa situationer. De omständigheter som fick högt medhåll för en graviditet var om det var fara för kvinnas liv, hälsa, om graviditeten tillkom på grund av incest eller våldtäkt, eller om barnet skulle bli allvarligt deformerad. 1986 hade drygt hälften av de tillfrågade i den undersökning hållit med, medan 2001 års siffror låg mellan 70-90% på ovanstående situationer. Däremot ansågs inte en graviditet som skett utanför äktenskapet som ett giltigt skäl för abort 1986, och inte heller ekonomiska skäl. 2001 ansåg däremot ungefär hälften av deltagarna att dessa två sistnämnda skäl skulle vara tillräckligt för att en kvinna skulle kunna få en abort.¹³⁰ Ungefär hälften av de tillfrågade som själva upplevt en krisgravitet uppgav att de haft känslor av nedstämdhet och nervositet. En del kände sig så pass nere att de upplevde att ingenting kunde få dem att må bättre.¹³¹

123 Kay Rundle, Collette Leigh, Hannah McGee and Richard Layte, Irish Contraception and Crisis Pregnancy [ICCP] Study, *A Survey of the General Population*, Crisis Pregnancy Agency Report No. 7, sept 2004, p. 155

124 Kay Rundle, Collette Leigh, Hannah McGee and Richard Layte, Irish Contraception and Crisis Pregnancy [ICCP] Study, *A Survey of the General Population*, Crisis Pregnancy Agency Report No. 7, sept 2004, p. 63

125 Kay Rundle, Collette Leigh, Hannah McGee and Richard Layte, Irish Contraception and Crisis Pregnancy [ICCP] Study, *A Survey of the General Population*, Crisis Pregnancy Agency Report No. 7, sept 2004, p. 113

126 Kay Rundle, Collette Leigh, Hannah McGee and Richard Layte, Irish Contraception and Crisis Pregnancy [ICCP] Study, *A Survey of the General Population*, Crisis Pregnancy Agency Report No. 7, sept 2004, p. 114

127 Kay Rundle, Collette Leigh, Hannah McGee and Richard Layte, Irish Contraception and Crisis Pregnancy [ICCP] Study, *A Survey of the General Population*, Crisis Pregnancy Agency Report No. 7, sept 2004, p. 115

128 Kay Rundle, Collette Leigh, Hannah McGee and Richard Layte, Irish Contraception and Crisis Pregnancy [ICCP] Study, *A Survey of the General Population*, Crisis Pregnancy Agency Report No. 7, sept 2004, p. 116

129 Kay Rundle, Collette Leigh, Hannah McGee and Richard Layte, Irish Contraception and Crisis Pregnancy [ICCP] Study, *A Survey of the General Population*, Crisis Pregnancy Agency Report No. 7, sept 2004, p. 118

130 Kay Rundle, Collette Leigh, Hannah McGee and Richard Layte, Irish Contraception and Crisis Pregnancy [ICCP] Study, *A Survey of the General Population*, Crisis Pregnancy Agency Report No. 7, sept 2004, p. 119

131 Kay Rundle, Collette Leigh, Hannah McGee and Richard Layte, Irish Contraception and Crisis Pregnancy [ICCP]

5.2. Human Rights Watch om abortförbudet på Irland

Human Rights Watch har skrivit en rapport från 2010 som behandlar just abort på Irland. De menar att ett flertal av kvinnors mänskliga rättigheter har kränkts. De rättigheter som de nämner är rätten till hälsa, information, privatliv, frihet från grym, inhuman och degraderande behandling, rätten till liv, rätten till jämlikt skydd under lagen och ickediskriminering. Kvinnor tvingas inte enbart att hantera en krisgraviditet med allt vad det innebär utan statens stöd, utan också motarbetas utav staten i deras val.¹³²

HRW skriver att det är svårt att få tillgång till information och statistik över hur många kvinnor som genomför aborter och hur många som vill ha möjligheten att kunna få en abort utförd. Det finns inte heller några siffror på hur många kvinnor som utför illegala aborter.¹³³ HRW hade efter ett flertal intervjuer och undersökningar med läkare inte kunnat dokumentera ett enda fall där en abort hade genomförts på Irland.¹³⁴ HRW menar att avsaknaden av statistik reproducerar myten om att kvinnor på Irland inte vill ha eller behöver abort.¹³⁵ På grund av den stigmatisering som sker kring abort och kvinnor som söker abort, så finns det många kvinnor som känner sig motvilliga till att söka vård efter att aborten är genomförd. Även känslor av oro och isolering uppkommer hos kvinnor när de vill söka abort, både på grund av att de är osäkra på om de har en legal rätt att få genomföra en abort och för att de är rädda för vad omgivningen kommer tycka om det.¹³⁶

Man får inte som medicinsk utövare uppmuntra eller propagera för abort, vilken i praktiken betyder att hälsopersonal har stora restriktioner på sig vilken information de kan ge sina patienter. HRW menar att eftersom termen 'uppmuntra' är väldigt subjektiv finns det risk för att läkare och annan vårdpersonal inte vågar ge de råd som deras patienter skulle behöva.¹³⁷ Läkare och vårdpersonal upplever enligt HRW att de vet inte vilka sorters vård de kan erbjuda sina patienter utan att bryta

Study, *A Survey of the General Population*, Crisis Pregnancy Agency Report No. 7, sept 2004, p. 144

132 Gerntholtz, Liesl., *A state of isolation: access to abortion for women in Ireland.*, Human Rights Watch, New York, NY, 2010, p. 1, <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/ireland0110webwcover.pdf>

133 Gerntholtz, Liesl., *A state of isolation: access to abortion for women in Ireland.*, Human Rights Watch, New York, NY, 2010, p. 1, <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/ireland0110webwcover.pdf>

134 Gerntholtz, Liesl., *A state of isolation: access to abortion for women in Ireland.*, Human Rights Watch, New York, NY, 2010, p. 1, <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/ireland0110webwcover.pdf>

135 Gerntholtz, Liesl., *A state of isolation: access to abortion for women in Ireland.*, Human Rights Watch, New York, NY, 2010, p. 15, <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/ireland0110webwcover.pdf>

136 Gerntholtz, Liesl., *A state of isolation: access to abortion for women in Ireland.*, Human Rights Watch, New York, NY, 2010, pp. 10-11, <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/ireland0110webwcover.pdf>

137 Gerntholtz, Liesl., *A state of isolation: access to abortion for women in Ireland.*, Human Rights Watch, New York, NY, 2010, p. 13, <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/ireland0110webwcover.pdf>

mot lagen. Detsamma gäller när de faktiskt kan råda sina patienter att de borde utföra en abort.¹³⁸ Vårdpersonal och läkare får inte heller tillräckligt mycket vägledning i den information som tilldelas dem när det gäller aborter. Bland annat får de inte veta att kvinnor har rätt till abort om de är självmordsbenägna. I princip får de lära sig att de endast får utföra aborter om det finns en risk för att både modern och barnet dör.¹³⁹ Läkare blir uppmanade att följa lagen hellre än att se till deras patienters välmående.¹⁴⁰ Kvinnor som blir gravida med foster som har en allvarlig avvikelse har inte rätt att utföra en abort på Irland, och det är dessutom inte ett måste att genomföra undersökningar huruvida ens foster skulle lida utav en allvarlig avvikelse. Detta betyder att även om det finns risker för kvinnas hälsa på grund av hennes graviditet så har hon varken rätt att få en abort, eller information om hur fostret mår. Detta betyder att när en kvinna väl kommer till England för att få en abort, så kan det ha gått så pass lång tid att det finns förhöjda risker med att utföra aborten. Det finns även fall där kvinnor inte blir informerade om att deras foster är så pass sjuka att de kommer att dö, antingen under graviditeten eller strax efter själva förlossningen.¹⁴¹

På grund av abortförbudet och den lagstiftning som existerar kring den har kvinnor svårt att få tag på fullständig och korrekt information om abort, och vilka tjänster de har rätt att få tillgång till utomlands. Detta i sin tur leder till att det kan ta lång tid innan gravida kvinnor kan få den hjälp de söker, vilket ytterligare kan öka eventuella hälsorelaterade komplikationer och dessutom skapar emotionellt distress och oro för kvinnor.¹⁴² HRW menar att den irländska regeringen kränker kvinnors rätt till hälsorelaterad information på flera punkter. För det första misslyckas dem med att få ut information om vilka former av aborttjänster som är lagliga inom landets gränser och som ska finnas tillgängliga för alla kvinnor. De tillgodoser inte heller att kvinnor har tillgång till information om vilka tjänster de har rätt till att söka utomlands. Till sist, motarbetar de inte heller den falska och potentiellt farliga information om abort som olika organisationer går ut med.¹⁴³ Förutom dessa hinder kvinnor möter på vägen när de vill få information om och utföra en abort finns det ytterligare försvårande omständigheter. Det finns ett flertal agenturer på Irland som utger sig för att tillhandahålla information till kvinnor som har en krisgraviditet, där de ska kunna tillgodogöra sig

138 Gertholtz, Liesl., *A state of isolation: access to abortion for women in Ireland.*, Human Rights Watch, New York, NY, 2010, pp. 20-21, <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/ireland0110webwcover.pdf>

139 Gertholtz, Liesl., *A state of isolation: access to abortion for women in Ireland.*, Human Rights Watch, New York, NY, 2010, p. 21, <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/ireland0110webwcover.pdf>

140 Gertholtz, Liesl., *A state of isolation: access to abortion for women in Ireland.*, Human Rights Watch, New York, NY, 2010, p. 23, <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/ireland0110webwcover.pdf>

141 Gertholtz, Liesl., *A state of isolation: access to abortion for women in Ireland.*, Human Rights Watch, New York, NY, 2010, pp- 28-29, <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/ireland0110webwcover.pdf>

142 Gertholtz, Liesl., *A state of isolation: access to abortion for women in Ireland.*, Human Rights Watch, New York, NY, 2010, p. 22, <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/ireland0110webwcover.pdf>

143 Gertholtz, Liesl., *A state of isolation: access to abortion for women in Ireland.*, Human Rights Watch, New York, NY, 2010, p. 20, <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/ireland0110webwcover.pdf>

fakta om alla de alternativ de har möjlighet att välja. Istället för att få hjälp bemöts dessa kvinnor istället av påstående om abort som är missvisande och felaktiga, eller nekas till och med information om abort. Eftersom lagen som reglerar information angående abort endast gäller i de fall det faktiskt handlar om abort, finns det flera organisationer som kan ge ut falsk och missvisande information om abort utan att det anses vara olagligt, något som skapar en otroligt utsatt situation för ett flertal kvinnor.¹⁴⁴ En kvinna som intervjuats av HRW beskriver sin upplevelse när hon sökte upp en agentur genom Irlands motsvarighet till gula sidorna. Kvinnan, som var gravid, ringde agenturen och berättade att hon ville få en abort, och önskade att hon kunde få hjälp med information. I annonsen framgick det inte att organisationen var *pro-life*, men när personen ifråga kom dit fick hon titta på ultraljudsfilmer och filmer av mödrar. Efteråt fick hon även hålla i en docka föreställande ett foster, som hon uppmanades namnge, och hon blev sedan tillfrågad om hon kunde tänka sig att mörda sitt barn.¹⁴⁵ En annan kvinna intervjuad av HRW hade en liknande upplevelse med filmer och docka, men hon fick även veta att med en abort tillkom också många hälsorisker och sidoeffekter, bland andra bröstcancer, infektioner och sterilitet. De påstod också att det med stor sannolikhet innebar att man var tvungen att opera bort livmodern och att man kanske till och med skulle behöva få en stomipåse. Andra effekter som organisationen påstod skulle kunna uppstå efter en abort var depressioner som även drabbade andra familjemedlemmar, att ens förhållande skulle ta slut och att man skulle bli antingen promiskuös eller frigid.¹⁴⁶ En tredje kvinna intervjuad av HRW fick också ett liknande bemötande som ovanstående kvinnor, men tvingades också stå ut med konstanta telefonsamtal till sitt hem ifrån organisation ifråga, där de i flera veckors tid frågade om hon mördat sitt barn än.¹⁴⁷

HRW-rapporten poängterar att alla kvinnor som intervjuades för rapporten angav ekonomiska problem för att finansiera resan till England som en av de största barriärerna för att få en abort. En klinik i England tillhandahöll HRW med olika kostnader för abortservice. En medicinsk abort kostade €510¹⁴⁸, och en konsultation €100. €870 var priset för aborter som utförs efter den femtonde veckan. En kirurgisk abort kostade €535 för en tidig operation och €932 för en sent utförd abort. Utöver dessa kostnader tillkommer även utlägg för resa och boende, och dessutom förlorad lön

144 Gerntholtz, Liesl., *A state of isolation: access to abortion for women in Ireland.*, Human Rights Watch, New York, NY, 2010, p. 25, <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/ireland0110webwcover.pdf>

145 Gerntholtz, Liesl., *A state of isolation: access to abortion for women in Ireland.*, Human Rights Watch, New York, NY, 2010, p. 25, <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/ireland0110webwcover.pdf>

146 Gerntholtz, Liesl., *A state of isolation: access to abortion for women in Ireland.*, Human Rights Watch, New York, NY, 2010, pp. 25-26, <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/ireland0110webwcover.pdf>

147 Gerntholtz, Liesl., *A state of isolation: access to abortion for women in Ireland.*, Human Rights Watch, New York, NY, 2010, p. 26, <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/ireland0110webwcover.pdf>

148 En euro är enligt forex värd 8,64 kr. www.Forex.se, (besökt 2011-12-22)

under den tid man är borta. En medianlön på Irland är ca. €30.000, vilket betyder att en abort innebär en stor ekonomisk börda. En del kvinnor som inte själva har råd att betala lånar pengar från lånehajar, och det har funnits tillfällen då kvinnor som inte haft råd att betala tillbaka blivit misshandlade.¹⁴⁹ Kvinnor som inte har råd att resa tvingas välja mellan att utföra en illegal och potentiellt farlig abort, eller fortgå med graviditeten fast de egentligen inte vill. Kvinnor som utför illegala aborter vågar inte heller söka upp vård efter aborten, på grund av den inställning som finns på många sjukhus och hos personalen, som ofta är *pro-life*.¹⁵⁰ En av de saker som kvinnorna som blev intervjuade av HRW nämnde som en av orosmomenten och som var en av de största orsakerna till den känslomässiga stress som de upplevde var vad allmänheten skulle tycka om deras val. Känslan av isolering och skam var alltså inte på grund av själva aborten, utan var grundad på en rädsla för att bli utstött utav resten av samhället. Ett annat stort problem är naturligtvis kvinnors ovillighet att söka vård efter att de genomfört en abort, då de är rädda för reaktionerna från läkare och osäkerheten om det skulle bli några rättsliga påföljder på grund av deras val.¹⁵¹

HRW skriver även om Crisis Pregnancy Agency på Irland. 2001 grundades CPA som en respons från regeringen för att ta hand om de kvinnor som upplevde en krisgraviditet.¹⁵² CPA kan dock endast ge råd, och regeringen behöver inte beakta de resultat som CPA finner i olika undersökningar eller införa de ändringar som rekommenderas utav CPA. Dessutom, menar HRW, så strävar organisationen för att kvinnor ska välja andra alternativ än abort, såsom adoption eller uppfostra barnet själv. CPA spenderar miljontals kronor på att hjälpa kvinnor, men huruvida alla har tillgång till den vård de har rätt till blir omöjligt att säga, eftersom staten inte för någon statistik. CPA har inte heller i någon större utsträckning försökt göra någonting åt de organisationer som sysslar med att ge falsk information om abort till kvinnor.¹⁵³

5.3. FN och det irländska abortförbudet

En rapport från *the Committee of Elimination of Discrimination Against Women* från 2005 uttrycker kommitténs oro för den stereotypiska bilden som finns inskrivet i konstitutionen angående kvinnors

149 Gertholtz, Liesl., *A state of isolation: access to abortion for women in Ireland.*, Human Rights Watch, New York, NY, 2010, pp. 31-32, <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/ireland0110webwcover.pdf>

150 Gertholtz, Liesl., *A state of isolation: access to abortion for women in Ireland.*, Human Rights Watch, New York, NY, 2010, pp. 36-37, <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/ireland0110webwcover.pdf>

151 Gertholtz, Liesl., *A state of isolation: access to abortion for women in Ireland.*, Human Rights Watch, New York, NY, 2010, pp. 41-42, <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/ireland0110webwcover.pdf>

152 S.I. No. 446/2001 — Crisis Pregnancy Agency (Establishment) Order, 2001

153 Gertholtz, Liesl., *A state of isolation: access to abortion for women in Ireland.*, Human Rights Watch, New York, NY, 2010, pp. 39-40

roll i samhället, och även för de effekter som ett strikt abortförbud innebär. Kommittén uppmanar den irländska staten till en fortsatt offentlig debatt kring abortfrågan, och att man ser till att det finns information kring abort och reproduktion tillgänglig för alla medborgare.¹⁵⁴ Att kvinnors roll inom samhället, den offentliga sfären och familjen begränsas till konstitutionens formulering om kvinnas plats inom nationen är också till föremål för oro i en *Committee on Civil and Political Rights*-rapport från 2008. CCPR-rapporten går också ett steg längre än CEDAW-rapporten när det gäller det irländska abortförbudet, och uppmanar den irländska staten till att reglera sin abortlagstiftning i enlighet med den internationella konventionen för medborgerliga och politiska rättigheter. (referera till vad som står där) Rapporten uppmanar staten att tillgodose kvinnor med oönskade graviditeter det hjälp och stöd dem behöver, så att kvinnor inte ska behöva använda sig av illegala och osäkra aborter, eller behöva resa utomlands för att få abort.¹⁵⁵ En *Comittee Against Torture*-rapport från 2011 anser att den tvetydiga lagstiftningen om när abort faktiskt är lagligt behöver förtydligas, och att det ska finnas en rättslig definition på när man får utföra abort inom landets gränser. Kvinnor och deras läkare ska inte behöva riskera en rättslig undersökning eller straff på grund av att lagen är otydlig om vilka råd och vilken behandling man har rätt till att få och ge. Rapporten kräver också att det ska finnas en etablerad medicinsk praxis för att kunna utföra de aborter som är lagliga.¹⁵⁶ Alla rapporter är också positiva till bildandet av The Crisis Pregnancy Agency, men uttrycker också samtidigt en oro utöver det långsamma utvecklandet utav organisationen.¹⁵⁷ Enligt FN's allmänna förklaringen om mänskliga rättigheter finns det en rad olika rättigheter som människor har rätt till. Enligt artikel 1 så är alla människor lika och innehar lika rättigheter. Det finns en rad andra artiklar som blir aktuella när det gäller abortlagstiftningen och dess praxis på Irland. Under artikel 3 finner man att människor har rätt till liv, frihet och och säkerhet, och ingen får utsättas för tortyr eller grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning enligt artikel 5. I artikel 25 finner man att alla har rätt till hälsa och välmående. Alla har också rätt till sin egen åsikt, och har rätt att söka, få och delge information enligt artikel 19.¹⁵⁸

154 UN Doc. A/60/38, 22 Juni 2005, para. 397

155 UN Doc. CCPR/C/IRL/CO/3, 30 Juli 2008, p. 4, para. 13

156 UN Doc. CAT/C/IRL/CO/1, 17 Juni 2011, pp. 7-8, para. 26

157 UN Doc. A/60/38, 22 Juni 2005, para. 397. UN Doc. CCPR/C/IRL/CO/3, 30 Juli 2008, p. 4, para. 13. UN Doc. CAT/C/IRL/CO/1, 17 Juni 2011, pp. 7-8, para. 26

158 The Universal Declaration of Human Rights, UN Doc. A/RES/217(III), 10 December 1948, art. 1, 3, 5, 19 och 25.

6. Slutsats och diskussion

Om man ser till de frågeställningar som ställdes i början av uppsatsen borde man nu kunna se ett sammanband mellan den irländska nationens identitetsprocess och landets abortlagstiftning, och att den Katolska kyrkan har haft en viktig roll i denna utveckling. Den nutida irländska nationens identitet är grundad på en uppfattning utav ett behov av en post-kolonial positionering gentemot England och övriga västvärlden. Den Katolska kyrkan och dess moraliska värderingar har fungerat som denna faktor som särskiljer den irländska befolkningen från andra människor, och ger irländare en särskild moralisk distinktion gentemot andra. Detta i sin tur har lett till att de värderingar som kyrkan har också blivit de som dominerar den moraliska och rättsliga diskursen inom Irland. Genom att kontrollera kvinnors kroppar och reproduktion har man upprätthållit bilden av den irländska modern som en symbol för nationen. Inglis beskrivning av modern som den viktigaste länken mellan kyrkan och hemmet visar också på att det funnits ett behov hos kyrkan att kontrollera kvinnor och deras handlingar för att bibehålla ett inflytande över resten av befolkningen. Abortlagstiftningen verkar alltså inte enbart vara grundad på moraliska skäl, utan är istället ett essentiellt politiskt verktyg för att stärka Irlands position till den övriga världen, främst då gentemot England. Irlands kolonialistiska historia har spelat en stor roll för den uppfattning som finns om vad den irländska identiteten innebär. Detta upplevda behov av att positionera sig gentemot England och skydda sig från yttrevärldens influenser ledde till att kvinnors demokratiska valfrihet begränsades till förmån för vad man ansåg vara nationens bästa. Mänskliga rättigheter och kvinnors rättigheter anses vara värderingar utav västerländsk ursprung, och detta ville den irländska staten skydda sig ifrån, genom att ta kvinnors kroppar i anspråk för ändamålet att skydda landets gränser. Genom att upprätta och förstärka den irländska identiteten lät man nationens intressen gå före kvinnors mänskliga rättigheter. Dessutom verkar man ha avväpnat allt motstånd genom att åberopa moraliska argument, utan att ta hänsyn till kvinnors behov och levnadssituationer. Man har också tryckt ner de röster som talar för abort och därmed också osynliggjort de människor som faktiskt vill en förändring, och på så vis gett en bild av att abortmotståndet skulle vara en gemensam hållning för hela landet.

Effekterna av denna politik har varit förödande för många kvinnor, som inte enbart tvingas ta det svåra beslutet att genomföra en abort, utan även måste göra detta helt utan statens stöd, och med risk för att bli förföljd och stigmatiserad av sin omgivning. Abortförbudet har både skapat emotionell och fysisk skada hos kvinnor. Den irländska staten har ignorerat de behov kvinnor har,

och tvingat sina medborgare att antingen betala tusentals kronor för att få genomföra en abort på England, eller fortgå med graviditeten trots att de av olika skäl inte vill detta. Man kan fråga sig hur en kvinna som inte har pengar till att genomföra en abort ska ha råd att uppfostra ett barn. Den irländska hälsovården har också i ett flertal fall negligerat kvinnors behov av hjälp, vilket ibland har lett till att kvinnors liv har varit i fara. Även i de fall kvinnor skulle ha haft rätt att få genomföra en abort, verkar detta inte ha skett. Man kan naturligtvis inte beskylla läkarkåren och annan vårdpersonal för att vara ansvariga för abortförbudet, och det verkar finnas en oro för påföljder i fall de råd och den vård som ges skulle uppfattas som olagliga. Trots detta verkar det som att många läkare gör alldeles för strikta tolkningar utav sitt uppdrag, något som kan drabba kvinnor allvarligt, bland annat i de fall de inte får tillräcklig information om sin graviditet och potentiella komplikationer kring den. Staten har förhindrat kvinnors tillgång till information, vård och självbestämmande. Eduards teori om att kvinnor som åker till England för att utföra abort skulle uppfattas som ett hot mot den irländska identiteten verkar bara stämma delvis. Man skuldbelägger dessa kvinnor, samtidigt som staten verkar tycka att det innebär att de själva inte behöver ta itu med de problem som uppstått på grund av abortförbudet, utan kan hoppa över problemen till England istället.

Detta intrång på kvinnors privatliv är starkt kopplat till uppfattningen om den irländska identiteten. Kvinnors plats i samhället blir som mödrar, och där uppfyllningen av deras roll som den goda modern blir som en måttstock för nationens styrka. Denna bild av kvinnor verkar vara djupt inrotad i det irländska samhället, även om det på senare tid har börjat ske en förändring hos attityderna hos den irländska befolkningen. De katolska ideal som en gång formade irländarnas liv och deras val har tillsammans med det starka abortmotståndet börjat minska. Men, för att det ska kunna ske en förändring är det viktigt att förstå vilka anledningar som finns till varför abortlagstiftningen har uppkommit, och att det inte enbart handlar om ett moraliskt ställningstagande, utan att det till stor del handlar om vilken syn man har haft på kvinnor och deras roll i samhället. För att kunna argumentera för kvinnors rättigheter och mot abortförbudet måste man ha en förståelse för den kollektiva historia som finns på Irland. Den visar på att de traditioner och praktiker som kan tyckas förlegade och diskriminerande i allra högsta grad fortfarande är aktuella idag, i vår närhet. Diskriminering och rättighetskränkning är inte något som sker långt borta, utan som finns i samhället idag och som är allmänt accepterat, på grund av den upplevda gemensamma historia som finns i västvärlden. Genom att tysta ner kvinnors röster och bedöma deras behov som mindervärdiga legitimerar man en diskriminering och en kränkning av deras rättigheter. Maud Eduards teori om att EU riskerar att följa de medlemsländer med strikt lagstiftning, eller åtminstone

tillåta att kvinnors valfrihet reduceras av nationell lagstiftning kan till viss del bekräftas av den dom som föll mot A, B och C i Europadomstolen.

Det kollektiva intresset på Irland för ett abortförbud har förändrats, och undersökningar visar på att det ändå finns en vilja att låta kvinnor få utföra aborter, åtminstone i de fall det är risk för kvinnas liv. Att det inte verkar finnas någon vilja till förändring kan mer bero på omedvetenhet om hur lagen tolkas av medicinska utövare. Det verkar trots allt finnas ett stöd för abort såsom det står i konstitutionen, att detta i efterföljs i verkligheten betyder inte att den irländska befolkning faktiskt vill ha en striktare abortlagstiftning. Trenden verkar tvärtom visa på att en mildare lagstiftning skulle välkomnas av många. Att påstå att irländare inte skulle vilja ha tillgång till abort verkar vara ett felaktigt påstående, eftersom det bevisligen finns många kvinnor som tvingas åka över till England för att få det, och som också har stöd hos andra människor för sina val.

Den irländska staten borde enligt min mening öppna upp för en bredare debatt, och ta reda på hur stort behov som finns hos kvinnor idag att ha tillgång till abortvård. Det borde inte heller finnas några restriktioner på information kring abort, och man bör snarast möjligast se till att den felaktiga information om abort som kvinnor delges utav antiabort-organisationer dementeras. Kvinnor ska inte heller behöva utsättas för onödig psykisk eller fysisk fara när det kommer till abort, utan erbjudas den vård och det stöd som de behöver och efterfrågar. Förhoppningsvis kommer det ske förändringar i lagstiftningen i takt med att attityderna från den irländska befolkningen förändras, där de gamla moraliska idealen byts ut mot en förståelse för den svåra situation som kvinnor med oönskade graviditeter befinner sig i. Detta innebär att de uppfattningar om kollektivets bästa måste bytas ut mot individuella rättigheter, vilket verkar vara precis det som den irländska staten försöker undvika. En förändring i attityd måste antagligen först ske hos befolkningen, innan staten ändrar sin ståndpunkt.

Referenser

Böcker:

Yuval-Davis, Nira, *Gender & nation*, Sage, London, 1997

Smyth, Lisa, *Abortion and nation: the politics of reproduction in contemporary Ireland*, Ashgate, Aldershot, Hants, England, 2005

Eduards, Maud, *Kroppspolitik: om moder Svea och andra kvinnor*, Atlas, Stockholm, 2007

Inglis, Tom, *Moral monopoly: the Catholic Church in Irish society*, Gill and Macmillan, Dublin, 1986

Artiklar:

Gernholtz, Liesl, *A state of isolation: access to abortion for women in Ireland*, Human Rights Watch, New York, NY, 2010

Valiulis, Maryann Gialanella, Virtuous Mothers and Dutiful Wives: the Politics of Sexuality in the Irish Free State, Valiulis, Maryann Gialanella (red.), *Gender and power in Irish history*, Irish Academic Press, Dublin, 2009

Inglis, Tom, the Religious Field in Contemporary Ireland: Identity, Being Religious and Symbolic Domination, Harte, Liam and Whelan, Yvonne, (red.) *Ireland beyond boundaries: mapping Irish studies in the twenty-first century*, Pluto, 2007

Ryan, Louise, A Decent Girl Well Worth Helping: Women, Migration and Unwanted Pregnancies, Harte, Liam and Whelan, Yvonne, (red.) *Ireland beyond boundaries: mapping Irish studies in the twenty-first century*, Pluto, 2007

Best, Alyssa, *Abortion Rights along the Irish-English Border and the Liminality of Women's Experiences*, *Dialectical Anthropology*, 2005, No. 29

Gilmartin, Mary & White, Allen, *Medical Tourism: Ireland, Abortion and Mobility Rights*, The University of Chicago Press, Signs, Vol. 36, No. 2, 2011

Fletcher, Ruth, *Post-colonial Fragments: Representations of Abortion in Irish Law and Politics*, *Journal of Law and Society* Vol. 28, 2001,

Side, Katherine, *Irish women hope for luck*, *Herizons*, 2010, Vol. 24 Issue 1

Kay Rundle, Collette Leigh, Hannah McGee and Richard Layte, Irish Contraception and Crisis Pregnancy [ICCP] Study, *A Survey of the General Population*, Crisis Pregnancy Agency Report No. 7, sept 2004

Ericson, Maria 2001. *Reconciliation and the Search for a Shared Moral Landscape: An exploration based upon a study of Northern Ireland and South Africa*, Peter Lang, Frankfurt am Main.

Thomson, Judith J., *A Defense of Abortion*, Philosophy and Public Affairs 1:1, 1971

Elektroniska källor:

http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/ireland/index_sv.htm (besökt 2011-12-28)

<http://www.tcd.ie/cgws/staff/mvliulis.php> (besökt senast 2011-12-29)

<http://www.ucd.ie/sociology/staff/profiles/proftominglis/research/> (besökt senast 2011-12-29)

http://www.mdx.ac.uk/aboutus/staffdirectory/Louise_Ryan.aspx (besökt senast 2011-12-29)

<http://www.qub.ac.uk/schools/SchoolofSociologySocialPolicySocialWork/Staff/AcademicStaff/LisaSmyth/> (besökt senast 2011-12-29)

<http://www.keele.ac.uk/law/staff/academicstaff/ruthfletcher/> (besökt senast 2011-12-29)

<http://www.ucgs.umu.se/forskning/gaster/nira-yuval-davis/> (besökt senast 2011-12-29)

<http://www.uel.ac.uk/lss/staff/nirayuval-davis/> (besökt senast 2011-12-29).

<http://www.ne.se/maud-eduards> (besökt 2011-12-29)

http://www.statsvet.su.se/homepages/maud_eduards.htm (besökt senast 2011-12-29)

http://prolifecampaign.ie/?page_id=1396 (besökt senast 2011-12-12)

http://www.taoiseach.gov.ie/attached_files/Pdf%20files/Constitution%20of%20IrelandNov2004.pdf (besökt senast 2011-12-29)

Övriga källor:

Constitution of Ireland Bunreacht Na hÉireann, 1 juli 1937

Offences Against the Person Act 1861

S.I. No. 5/1995, Regulation of Information (Services Outside the State For Termination of Pregnancies) Act, 1995

S.I. No. 446/2001, Crisis Pregnancy Agency (Establishment) Order, 2001

The Universal Declaration of Human Rights, UN Doc. A/RES/217(III), 10 December 1948

UN Doc. A/60/38, 22 Juni 2005

UN Doc. CCPR/C/IRL/CO/3, 30 Juli 2008

UN Doc. CAT/C/IRL/CO/1, 17 Juni 2011

UN Human Development Report 2011, Statistical Annex, Table 1, 2011

Case of A, B and C v Ireland, Application nr. 22579/05, European Court of Human Rights, 16 december 2010

A.G. v. X [1992] IESC 1; [1992] 1 IR 1, No. 846P, 5th Mars 1992